

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V upravi prejemam mesečno K 1.90

SLOVENECE

== Inserati: ==
Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslane rekl. notice:
enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Mladiški labor.

17., 18., 19. in 20. avgusta se zbere v Ljubljani vsa zavedna slovenska in hrvaška mladina, kmečka, delavska in dijaška organizacija skupaj z Marijino, da pokaže, koliko je je in kaj je dozdaj naredila, in da se navduši za važno nalogo, ki jo v boju za napredek jugoslovanskih katoliških narodov v naši državi še čaka, da pokaže, kaj je ustvarila slovenska krščanskosoc. zveza.

Najpomembnejši bodo ti dnovi gotovo za slovenske Orle. To najmlajše dete naše krščansko-socialne Zveze je v kratkem času petih let krepko zrastle in je danes najlepša organizacija slovenskega ljudstva. Orel nosi vse nade slovenskega naroda in jih tudi hoče moško izpolniti. Njegova neutajljiva zasluga je, da je ni v Avstriji katoliško misleče mladine, ki bi bila politično bolj zavedna, izobražena in značajna kakor so slovenski fantje. Katoliško prepričanje ni našim mladencem samo firma in šala, oni se tudi prizadevajo katoliško živeti. Veže jih trdna disciplina kakor vojake in ljubezen do dela jim je drugo življenje. Ljubijo svoj dom in tisti moške, ki bodo prišli iz vrst naših Orlov, ne bodo zapuščali rodne grude, ampak jo kakor pridne čebelice od zore do mraka obdelovali, jo bogatili in se v njej tako ukoreninili, da nas tujec nikoli ne bo pregnal od materinih grud, od naše lepe slovenske zemlje in da si naši potomci ne bodo kruha iskali v tujini. Oni bodo družinski očete, ki bodo gojili v svojih domovih tiste čednosti, ki storijo narode srečne in velike. Rvali bodo iz naše srede škodljivo zelišče polovičarstva, navduševali matere in očete in sinove in hčere vzgajali v močnatosti. Oni bodo nasprotnikom strah in sovražna kovarstva se bodo razbila ob njihovem pogumu. Blagoslov božji bo nad njimi in naše ljudstvo jih bo veselo. Ljubezen do Avstrije, do slovenske domovine, do dedne vere jim bo zvezda vodnica vse njihove dni in rod za rodom se bo vzgajal ob tem zgledu. To so, to bodo vselej naši Orli. Zato jih bomo 20. avgusta,

ko bodo njihove čete ponosno korakale po beli Ljubljani, pristrčno pozdravljali in se sami ogrli ob njihovem mladostnem ognju. In le to željo bomo imeli, da se orlovska misel utrdi tudi med brati Korošci, ki bijejo najhujši boj s sovragom med vsemi Slovenci in da se Orli nasele tudi po vsem zelenem Štajerju, ki je vrgel letos tako sijajno v prah liberalne lažnjivce in rovarje.

Z Orli pa bomo videli korakati skupaj tudi naše dijakke. »Danico«, »Dan« in »Zarjo«, ki slavi letos desetletnico svojega obstanka. Treba je z našimi dijaki živeti skupaj, da se spozna, kakšna zlata srca bijejo v teh mladih prsih, kako so si ohranili vse ideale naših prvoboriteljev na volju krščanske ljudske izobrazbe in kako resno se pripravljajo za svoje bodoče gotovo ne lahko delo v domovini. Oni bodo kvas naši inteligenci in požrtvovalni, za vse dobro in lepo vneti, idealni slovenski katoliški dijak bo skrbel, da se v našem izobraženstvu nikjer za stalno ne vgnjezditi štreberstvo, hinavstvo in dobičkalovstvo. Svojo moč pa bo naš dijak črpal iz zveze z našim priprostim fantom. On mu bo voditelj, svetovalec in prijatelj. Čakajo nas hudi boji s sovražniki naše vere in našega naroda v Avstriji. Dočim bo oholo nemštvo na severu skušalo še dalje oslabliti našo mejo, se bo z vso svojo brutalno silo upiralo pravični narodni avtonomiji slovenskega Štajerja in Korotana in grdilo naš narod pred svetom, si bo na drugi strani združeno svobodomiselnost prizadevalo omajati cerkev, mladino pokvariti, izgati katoličanom iz rok šolo in uničiti krščanski značaj družine. To bo čas za našo mlado inteligenco, da se pokaže in postavi našim možem in ženam na čelo skupno z našo pogumno duhovščino. Tedaj bo vse pod eno zastavo: naš dijak, naš Orel, naša duhovščina, naše sestre in matere. Ob enem pa, ko se bomo branili, bomo tudi gradili svojo bodočo skupno jugoslovansko domovino. Slovenci in Hrvati, vsi enega duha in volje in vse meje bodo padle, ki so zdaj še med nami. Avgusta meseca pokažemo celemu svetu, da to hočemo in da bomo, kar trdno hočemo, vsem vkljub tudi izvršili.

Avgustovi dnevi pa bodo v beli Ljubljani združili tudi vso fantovsko

Marijino organizacijo. To je bila prva organizacija, ki je ustvarila tesnejšo vez med slovenskimi fanti in jim vcepljala zmisel za združevanje. V tem oziru so pač vse druge njeni otroci. In tudi danes je Marijina organizacija vir, iz katerega poteka za našo mladino oživljajoča moč vere, tista moč, brez katere so brez moči vse druge. Tam se moli, tam se duša očiščuje, tam se ohranja neprestana vez z Bogom, tam se krepi volja, tam se razum razsvetljuje. Dober Marijin družabnik, dober Orel, dober dijak. Čimbolj se moderni svet nebeškim vzorom odtuja, čimbolj se pogreza v posvetne težnje, čimbolj se udaja čustvenim nasladam in dirja za profitom, za častjo in čimbolj vse staro podira, tembolj bo slovenski narod narod Marijin! Tudi mi se moderne tekme za napredkom in kulture udeležujemo, toda ne izgubimo iz oči nadsvetovnih ciljev! Mi krščanskih čednosti ne bomo zavreli, nam bodo zmernost, treznost, čistost in bogaboječnost vedno svete. In zato bo Marijina organizacija vedno naša najlepša, najpotrebnejša, najbolj čislana! Da bi se tudi med brati Hrvati razširila!

Avgusta pa pozdravimo v naši sredi tudi hrvaško katoliško mladino. To je naše najveselejše pričakovanje. S tem končamo. Slovensko ljudstvo pa pozivljamo, da se za ta slovesni dan že zdaj pripravi!

Iz državnega železniškega sveta na Dunaju.

Dunaj, 28. junija 1911.

Danes se je zbral ožji odbor, kateremu se je poverila naloga, posvetovati se o preosnovi uprave državnih železnic, katere se, kakor smo spomnili sporočali, tako drago upravljajo, da se v železnice naložen denar komaj z dvema odstotkoma obrestuje. Vsled odstopa železniškega ministra, ki se je za predloge tega odbora ogreval, se je odbor v današnji seji odločil konečno sklepanje o predlogih odgoditi, dokler ne bo definitivni železniški minister imenovan, ker sedaj imenovani voditelj ministrstva ni mogel oziroma se

ni hotel izjaviti, v koliko se strinja z načelom preosnove, katera meri na to, da se ravnanje pomnoži in primerno pokrajinskim razmeram porazdele. Osebito v severnih deželah (Češko in Moravsko) je ta porazdelitev brezdvomno odvisna od političkih vplivov, zato treba počakati, kako se razvije poravnava med obema narodoma v teh deželah. Pa tudi za južne dežele se bo moralo to vprašanje rešiti v smislu pravične uredbe in pokrajinskih južnih razmer. Da bo tudi ravnanje tako, kakor južne dežele to zahtevajo. Sploh je obveljalo načelo, da so okrožja ravnanjstev nepreobširna in da se ima pri določitvi teh ozirati na krajevne in narodne razmere.

Prihodnji petek pa zborujejo razni odseki, ki imajo pripraviti nasvete in predloge, ki se imajo postaviti celemu državi. Žel. svetu dne 1. in 3. julija. Od posameznih članov je došlo obilo samostalnih predlogov, o katerih se bo razpravljalo.

Zastopnik Kranjske kmetijske družbe je med drugim stavil sledeče predloge. Od teh poročam za danes o onem, za našo sadjerejo važnem predlogu, katerega je deželni odbor kranjski predsedstvu Kmetijske družbe prijavil, da bi ga sprožil v žel. svetu. Ta predlog se glasi: »C. kr. železniško ministrstvo se pozivlja bolj skrbeti za nujno pošiljatev, prevažanje sadja, katero naj se kot brzo blago in v to pripravnih vagonih vozi in tarif za to prevažanje znatno zniža, tako, da bo omogočeno našim kmetovalcem izvažati sadje tudi v daljine pokrajine. Ministrstvo naj tudi skrbni in kot vrhovna državna nadzorovalna oblast vpliva na privatne železnice (na južno), da enako stori in vožne tarife zniža.«

Ta predlog sem utemeljil s sledečimi razlogi: Po prizadevanju raznih kmetijskih družb in s pomočjo državnih in deželnih podpor se je tudi na Kranjskem zboljšala in povzdignila sadjereja in dežela prideluje že mnogo prav zlahknega sadja. Vzlic temu pa tožijo konsumenti, osebito v velikih mestih in pokrajinah, ki kupujejo sadje, da je sadje predrago. Dragino pa najbolj povzročuje železniški promet, ki je zelo drag in dokaj prepočasen, saj se vozi sadje iz Kranjskega na primer

LISTEK.

Josip Vandot:
Vilranec.
Pripovedka iz davnih dni.
(Dalje.)

»Ojej,« se čudi mala deklica in sama ne ve, ali bi poslušala ptičje žvrgolenje, ali bi pa gledala krasne rožice. Pa glej — kar naenkrat zašumi na trati, in mala deklica se ozre tja. Joj, lepa Vila stoji pred njo in se ji smehlja. S srebrnim glasom jo povpraša: »Elza, ali me poznaš?« — Čudi, čudi se mala deklica in gleda, gleda lepo Vilo. Pa jo spozna kar naenkrat in zakliče radostno: »Ti si, Jelica? Pa kaj delaš tu?«

Nasmeje se Jelica žalostno, pa odgovori: »Veš, ker mi je ugrabil tvoj oče drage starše, sem postala sirota. Pa je prišla Vila Skrlatica pome in me je povedla v ta krasni gaj, da sem ji družica.« — Čudi se temu Elza in tudi ona čuti žalost v srcu. A Jelica jo objame okrog vratu in jo tolaži: »Oj, ti nisi kriva ničesar. Kaj moreš zato, če imaš takega očeta.«

In Jelica se sklone k žalostni Elzi in jo poljubi na lice. Takrat pa zapoje prav blizu na veji pisan ptiček. Tako lepo in mило poje, da se ji taja srce. Zdi se ji, kakor bi igral nekdo na žalostne strune in bi izlival v otožni pesmi vso svojo srčno bolelost. Elzi se krči srce v žalosti in glasno plaka joč nasloni glavo na prsi sirote Jelice. A pisani ptiček prepeva vedno glasnejše in otožnejše. A mala Elza joka in v srcu ji je tako hudo, da ne more prestajati več — in odpre oči . . .

»Začuden je dvignila Elza glavo. Pogledala je okrog sebe, pa je zapazila, da leži na hribu kraj gozdiča. Glej, samo sanjala je. A ne! Kaj ne prepeva še vedno pisani ptiček tam gori na veji? Začudena je poskočila Elza na noge, pa se je ozirala na vse strani, da bi zapazila lepega ptička. A zaman. Skrit v gostih vejah je sedel nekje, pa je prepeval, prepeval tako sladko in mило, da Elza ni še nikdar slišala takega petja. Kakor bi igral nekdo v daljavi sladko ubrane strune, tako se je slišalo tisto petje. Zdaj je bilo otožno, potem pa zopet veselo. Naposled pa se je spremenilo v radostno hihitanje, da se je zdelo Elzi, kakor bi se ji smejale iz gozda radostne gorske Vile.

Elza je šla od grma do grma in je iskala pisanega ptička, a zaman. Se vedno je prepeval v njeni bližini in se je hihital, a Elza ga ni mogla najti. Že vse grmovje je pretaknila, na vsako vsako vejico je pogledala, a zaman. Šele čez dolgo časa je pogledala na borovec nad sabo. In glej — na prvi veji je sedel ptič. Pisan je bil in se je lesketal v zlatih barvah. Mali deklici je zastala sapa. Nepremično je stala pod borovcem, in oči so se čudile prekrasnemu ptiču, ki je sedel na veji in gledal ravnano na njo. Prepeval je venomer tako krasno, da bi ga človek poslušal celo večnost.

A ptiček je zletel in se je vsedel nedaleč od Elze na trato. Skočila je za njim, da bi ga vjela. Skoro se ga je že dotaknila z roko. A ptiček je razprostrl peroti, pa je poletel dalje na grm. Elza je pohitela za njim; kajti na vsak način ga je hotela vjeti.

A zlati ptiček je ni počakal. Drobolel je svoje prekrasne pesmi, kakor da bi dražili malo deklico in jo vabil za seboj. Mirno je čepel na vejici; a ko se mu je deklica približala, da ga je že skoraj prijala roko, je odbežal urno naprej in se je vsedel na bližnji grm. Tako jo je zvalil v gozdič, iz gozdiča

na zeleno senošet, iz senošeti v goščavo kraj Brdov. Neutrudno je spela deklica za njim; samo to je mislila, da vjame zdajpazdaj zlato ptico in jo ponese domov. A na vse drugo je pozabila. Še na misel ji ni prišlo, da je prišla že daleč v goščavo in da je zašla nekam, od koder ne bo znala več nazaj. Izmuznila se je bila skrivaj od doma, da poišče Jelico in ji pove, kaj ji je naročila mamica v ječi. Prišla je bila na hrib, pa je zagledala zlato ptičko. In petje te zlate ptičke jo je omamilo tako, da je pozabila na vse, da je pozabila tudi na Jelico.

Toda naposled je utihnil ptiček kar naenkrat. Predramila se je Elza iz svojega omamljenja. Začuden se je ozirala kroginkrog. A drugega ni videla kakor nepredorno goščavo in široko skalovje, poraščeno z gosto, na vse strani širlečo travo.

»Kam sem prišla?« se je vprašala in se je stresla. A ni si vedela odgovora. Glavico je povesila, in oči so se ji napolnile s solzami. Kam jo je zvalil ta zlati ptiček? Morda v brlog divjih zveri? Morda v domovanje zlobnih Palčkov in še zlobnejših Kukcev? Morda k votlini, kjer domuje hudobna Pehta? Morda pa še celo naravnost k

Sporod glej na tretji strani „Slovenca“.

Somišljeniki in somišljenice v Ljubljani in okolici!

Sporod glej na tretji strani „Slovenca“.

Jutri v nedeljo k viško-glinški slavnosti!

na Dunaj pogostoma 14 dni. Tarif je pa tolik, da se sploh ne splača misliti na izvoz, če ni cena velika. Nač manj pa je draginji sadja povod zelo zanikrno urejen veliki sadni trg v velikih mestih (tudi na Dunaju). Kolikokrat sem na Dunaju videl sadje po 60 v kg, za katero sem doma le 8 do 12 v dobil. Torej producent dobi 10 v za kg jabolka, vse drugo do 60 v, katere mora konsument plačati za jabolka, pa pobere visoki železniški tarif in prekupe. In vendar konsumenti vedno le producenta, kmetovalca dolže draginje, celo oduševanja in vendar je to, kar sem tu navedel, gola resnica.

Tako znaša železniški tarif za prevoz enega vagona jabolka iz Ljubljane na Dunaj 300 kron, medtem ko pripelje za ena k znesek 300 kron južna železnica vagon limon in pomaranč iz daljne južne Italije na Dunaj! To so naravnost gorostasne krivice, ki onemogočajo našim domačim producentom oskrbovati dunajski trg z zdravim sadjem, katero je osobito za meščane prevažna, zdrava hrana.

Prenapeto visoki tarifi po naših železnicah so vzrok, da pada od leta do leta izvoz našega sadja v Nemčijo, kamor prihaja vedno več sadja iz Francoskega, Italije, kateri dve državi prevažate sadje naglo in ceneno, kakor kažejo sledeče uradne številke: za vagon sadja (10.000 kilogramov) velja vožnja za daljavo 300 kilometrov pri nas 178 kron, v Franciji le 117 kron. Za 5000 kilogramov sadja (torej pol vagona) znaša v daljavi prevoznje 300 kilometrov pri nas 208 kron, v Italiji le 115 kron, v daljavi 800 kilometrov na južni železnici 521 kron, na državnih železnicah 478 kron, na Francoskem le 236 kron, v Italiji le 233 kron!

Pri daljavi transporta 1000 kilometrov znaša tarif za vagon sadja v Avstriji 603 krone, v Italiji le 264 kron, na Francoskem 245 kron.

Za vagon sadja se pri nas plača za daljavo 1000 kilometrov na državnih železnicah 626 kron, na južni železnici 670 kron, na Francoskem le 428 kron in v Italiji celo le 246 kron! Sploh prevažate Italija in Francija presno (frišno) sadje kot brzotovorno blago po dokaj nižji ceni, kakor naše železnice računajo za navadno tovarno blago, katero kar par tednov leži v vagonu ali celo v skladišču! V teh dveh državah imajo tudi posebne za prevažanje presnega sadja osnove in urejene vagone.

Ni čuda, da ste ti dve državi naš sadni eksport v Nemčijo tako zelo izpodrinile. In kaj naj bi rekel k temu, da ima naša Avstrija južne pokrajine, katere bi po svoji klimatičljenjem sadja in zelenjadnega trga ne le na Dunaju, ampak bi zamogle izvažati svoje zgodnje pridelke v inozemstvo. Kaj bi se tu dalo doseči in s tem pripomoči k blagostanju kmetijstva na Goriškem, Tržaškem, tudi na vipavskem Kranjskem, v Istri in osobito v Dalmaciji, ki ima mnogo pokrajin, ki se morejo kosati s pokrajinami južne Italije. In odločujoči faktorji nimajo smisla za to, da bi od Boga tako bogato obdarovane avstrijske dežele povzdignili na razcvitajočo lepo sadje-rejo, ki bi mogla pripomoči k blagostanju teh dežel, ki se sedaj štejejo med

zapuščene, revne kraje. Zato naj vlada resno misli in z dobrim zgledom znižata takoj tarife za prevoz sadja, enako kakor sosodna Italija.

Če zmorejo naše železnice prevažati vagon sladkorja (cukra) v daljavi 1000 kilometrov za 217 kron, zakaj ne bi tudi sadje imelo tak tarif! Ne gre se le za povzdigo sadjarstva, ampak tudi za konsumente, ki bodo mogli, če bo tarif znižan, kupovati po nizkih, primernih cenah dobro sadje. Seveda bo morala skrbeti vlada in osobito magistrat za umno uredbo osrednjega sadnega trga; o tem pa ima govoriti in skrbeti poljedelsko ministrstvo

Poslanec Povše.

Evharistični kongres v Madridu.

Madrid, 25. junija 1911.

Sprejem papeževskega delegata kardinala nadškofa iz Toleda je bil v petek zvečer ob 5. uri. K sprejemu so prišli infanti don Carlos kot zastopnik kralja, ministra za notranje zadeve in mornarico, vojaški poveljnik, vsi španski škofje in več drugih cerkvenih, civilnih in vojaških dostojanstvenikov. Kardinal-delegat se je odpeljal s kraljevim vozom v katedralo, kjer se je odpel Te Deum in odtod v kraljevo palačo.

Prihod kongresistov. Največ jih je došlo v soboto (včeraj) dopoldne. Sprejem se je vršil bolj po španski modi. Deputacije, določene za sprejem, so bile vsled obilice došlih vlakov kar zmešane. Ti gospodje niso vedeli, ali naj bi govorili pozdravne govore ali odgovarjali na tisoč stavljenih vprašanj, ali se poklanjali množici došlih cerkvenih in civilnih dostojanstvenikov. Gledali smo nekaj časa to zmešnjava, potem se vsedli v avtomobile in se odpeljali v hotele.

Glavna cesta Calle Mayor in ceste v dolžini poldrugi kilometer, kjer bo šla velika procesija v četrtek zvečer, so vse bogato okrašene z zastavami in slavoloki. Lepo je, a gotovo bi mi Avstrijci napravili še lepše.

Ogledovanje mesta. Celo soboto smo porabili za to, da smo si ogledali mesto in njega znamenitosti. Kdor je imel že priliko, ogledati si znamenitosti velikih mest, kakor so Dunaj, Rim, Florenca itd., mu ni treba biti prav nič žal, če Madrida nikoli ne vidi. Sicer lepo moderno mesto, toda posebnega nič, tudi cerkve nima niti ene, ki bi se mogla meriti s katedralami drugih mest. Življenje po ulicah je pa tako, da je groza. Ljudij, tramvajev, avtomobilov, ekvipaž drvi skozi mesto, da se ti kar vrti v glavi. Naravnost neznosni pa so berači in različni postopači, ki te nadlegujejo na vsakih pet korakov. Miru pred temi ljudmi nimajo tudi, če se vsedeš v voz. Policija na konjih gleda vse to in molči. Tu naj bi Canalejas s svojo kulturnobojno vlado kaj storil. Povsod se vidi, da cerkev nima tu nobenega vpliva. Prosila je vlada, naj vsaj za časa kongresa prepreči bikoborbe, a vlada tega ni hotela storiti. Mislim pa, da bi tega storiti tudi ne mogla, čeprav bi hotela.

Pontifikalna maša v kripti Maria del Almudena. Navzoči infanti don Carlos, več ministrov, vojaških in civilnih dostojanstvenikov, nebroj škofov, duhovščine in kongresistov. Pevski

zbor je proizvajal krasno mašo C. Bajo. Pred cerkvijo daleč naokrog je stalo tisoče in tisoče ljudstva, za red so skrbeli policaji in vojniki na konjih.

Prvo glavno zborovanje se je vršilo zvečer ob 6. uri v katedrali San Francisco el Grande. Govorili so kardinal-delegat, infanti don Carlos kot zastopnik kralja, ki se vsled izvršene operacije zdravi na deželi, dalje škof iz Namourja in škof iz Madrida. Ljudstva toliko skupaj še nikoli nikjer nisem videl. Videti je, da je za zunanji red premalo preskrbljeno.

Republikanci. Danes so po mestu prilepljali rdeče plakate in trosili po ulicah rdeče listke z napisom: Mi hočemo republiko. Tudi vpitje: »Mi hočemo republiko« se tuintam sliši iz množice. Resno se boje, da zna v četrtek pri manifestacijski procesiji priti do kakih nemirov. Vsled tega bo veliko kongresistov odpotovalo v četrtek dopoldne. Avstrijci ostanemo tu do petka, upamo, da ne bo nič hudega.

Polne cerkve. V vseh cerkvah je zgodaj zjutraj vse polno sv. maš, tudi k sv. obhajilu pristopajo v velikanskem številu.

× × ×

Madrid, 26. junija 1911.

Avdijence. Danes opoldan je kraljica Kristina Avstrijce sprejela v posebni avdijenci. Z vsakim posebej se je prijazno razgovarjala. Po avdijenci smo ogledali prostore kraljeve palače. Popoldan ob 3. uri je bila za Avstrijce in Nemce skupna splošna avdijenca pri kardinalu-delegatu.

Nemci in Francozi so zoper to, da bi bil prihodnji evharistični kongres na Dunaju. Vsi smo redovedni, kakšen bo končni sklep. Obžalovati je, da nas je Avstrijcev le malo število zastopanih, medtem, ko se Nemcev in Francozov kar tere.

Rdeči teroristi.

Gradec 27. junija.

Socialni demokratje imajo vedno na jeziku svobodo, to ve vsak, ki kolikar pozna razmere delavstva. Nikjer pa se ta »svoboda« tako pogosto ne pokaže kakor tu v Gradcu, kjer mislijo, da imajo samo oni patent, služiti si vsakdanjega kruha. Danes hočem navesti slučaj, ki kaže socialne demokrate v pravi luči. »Skupina lesnih delavcev v Gradcu« ima nalogo skrbeti, da so vsi graški mizarji rdeči. To svojo nalogo so sodrugi vestno izvrševali ter pazili posebno na novince, ki prihajajo v Gradec. Če si hotel delati, moral si obenem podpirati rdečo bando. Toda to tudi ni vselej držalo. Včasih je namreč kdo raje pustil tako delavnico, kakor da bi se organiziral pri rdečih ter si poiskal dela drugod. Zato so nedavno sklenili, da mora vsak, ki išče dela v taki delavnici, kjer dela kak socialni demokrat, biti najmanj tri mesece organiziran pri njih. Na ta način so mislili zadati »Skupini katol. lesnih delavcev v Gradcu«, ki zadnji čas lepo napreduje, hud udarec. Za izvršitev tega sklepa pa so določili, da morajo v delavnicah, kjer dela kak »rdeči«, vsi rdeči pustiti delo, da na ta način prisilijo mojstre, da bi odklanjali krščanskim mizarjem. Mojstri pa poznajo delavce in vejo, da je pošten človek boljši od

hujskača. Zato jim ni šlo v glavo, da bi rdeči kar sami komandirali, ne držeč se pogodb, sklenjene pred par leti, kjer se izrečno povdarja, da bodo tri leta mirovali, kdo naj dela v njihovih delavnicah in kdo ne. Ko je torej pred 14 dnevi prišlo šest mizarjev, ki so organizirani pri kršč. skupini, vprašati za delo v prvo graško parno mizarnico Ivana Blohowski, jih je gospodar, ki rabi delavce, brez ugovora sprejel. Sedaj pa je bil ogenj v slavnatih strehah rdečih svobodoljubov. Poskusili so najprej s surovostjo. Ker pa to ni izdalo, je naslednjo soboto vse, kar je bilo rdečega — do 40 mizarjev — zahtevalo svoje knjižice, katere so se jim tudi brez ugovora izročile. Marsikateremu je bilo težko pri srcu, ko je zapuščal delavnico, v kateri je delal 10 do 15 let; a kaj hočeš, prišlo je povelje od samega predsednika Ebnerja. Sicer je pa vse tolažila zavest, da g. Blohowski ne bo mogel biti brez njih ter jih bo v par dneh rad nazaj prosil in jim ugodil, kar zahtevajo, namreč, da vrže onih šest črnih na cesto. Toda topot so se uračunali. Krščanskim mizarjem se je posrečilo dobiti takoj primerno število svojih ljudi, tako da tovarna ni ne en dan stala, in v kratkem bodo zasedena vsa rdeča mesta v tovarni. To je pa spravilo sodruge čisto iz tira. Predzrem korak, s katerim so mislili zabraniti poštenim ljudem kos kruha samo zato, ker so krščanski, obsoja cel Gradec. In zaslepljeni morajo nositi sedaj tudi to posledico, da ne dobijo nikjer v Gradcu dela. Dannadan tavajo sedaj okoli tovarne in milo gledajo proti njej ter poslušajo, kako se sučejo koleša tudi brez njih. Ko pa pridejo delavci iz tovarne, premaga jih srd in s kletvijo in psovkami obkledajo sodelavce. Cel dan stoje na straži in vsakega, ki pride za delo vprašati, skušajo pregovoriti. Ko je oni dan eden teh »čuvajev« na klopi utrujen zaspal, mu je nekdo — najbrž njegov zvesti sodrug — ukradel iz žepa srebrno uro in 16 K. A delajo si korajžjo, da bodo vprizorili splošno mizarstvo stavko, kar pa je popolnoma izključeno, ker nimajo nobenega vzroka. Nam se reveži smilijo, a zahvalijo naj se svojim voditeljem, ki se pri polnih skledah čisto dobro počutijo in se lahkomisljeno igrajo z delavstvom. Upamo, da bo ta slučaj marsikomu odprl oči, da bo videl, da ima socialna demokracija sicer polna usta sladkih besedi, a srce pa bolj naklonjeno judovskemu kapitalu kot pa delavstvu. — Kako se bo slučaj v Gradcu končal, bom poročal. — Delavec.

Pismo iz Prage.

Narodno gledališče. — Ciklus Smetanovih oper. — Ostala gledališča.

Poletje je prišlo v deželo, velikomeščani hiti na deželo in ubogi gledališni ravnatelji imajo skrbni dovolj, kako sestaviti repertoire, da se napolni hiša in blagajna. Iz sredstev, ki jih vporabljajo pri tem, se vidi jasno kvaliteta gledališč, ali so prava ognjišča umetnosti ali pa tingl-tangli. Na eni strani ciklusi ter gostovanja velikih umetnikov, na drugi strani neslane burke in pikantne operete.

Narodno gledališče, ta krasna, ponosna, narodna stavba ob Moldavi je pravo središče češke in svetovne gledališne umetnosti.

črnemu Bedancu? — To je mislila Elza, pa se je prestrašila tako, da si je zakrila obraz z rokami. — Vendar se ni nič ganilo širom okrog, ampak je bilo vse mirno. Še celo listi na drevju so molčali.

Tresla se je Elza na vsem životu. Vsak čas je pričakovala, da jo zgrabi zdajci divja zver, ali pa da jo obkolijo hudobni Palčki in Kukci. Ej, pa da bi bili res prišli, bi pa mislili samo, da stoji sredi goščave bela Sneguljčica. Še celo Pehta bi se je ne upala prijeti, in kaj šele kosmati Bedanec!

Naenkrat dvigne Elza glavo. Kajti ptiček se je oglašil nekje v njeni bližini. Takoj ga zagleda na skali. Mirno sedi tam gori in poje, kakor bi vabil deklico: »Za mano pojdi, če si prišla že tako daleč. Kam hočeš zdaj, ko ne veš ne naprej, ne nazaj?«

Razveselila se je Elza tega glasu. Spet jo je navdala neka skrivna moč, ki jo je gnala naravnost za tem ptičem. Splazila se je skozi grmovje in je dospela do skale. Takrat pa se je zgodilo čudo. Zlati ptiček, ki je dozdej vedno bežal pred njo, se je usedel na njeno ramo! Mehko se je stisnil k njenemu licu, kakor da bi jo prosil odpustčanja, da jo je zapeljal tako daleč v gozd. Deklico je obšla neka sladkost, in hipoma je pozabila na ves strah. S prstom je pobožala ptiča po mehkih, zlatem perju. Ptič je zletel preko skale in je fufotal potem, glasno žvrgoleč, nad

njo. Elza je stopila mimo skale in je prišla v ozko sotesko. Tam koncem soteske pa je zagledala votlino, ki je bila podobna majhnim pastirski koči. In proti tej koči je letel zdaj čudoviti ptič in se je usedel tam na malo okence.

Počasi in strahoma je stopala Elza proti koči. Dospela je do vrat in je pokukala skozi odprto okence noter. Napol je bilo mračno v izbici; a nikogar ni bilo notri. Bog ve, kdo domuje tu? Ali je hudoben človek ali pošten? Pomislila je Elza in si je odgovorila: »Oj, zlati ptiček bi ne mogel živeti pri hudobnih ljudeh. Gotovo stanujejo tu dobri ljudje. Pa me bodo peljali domov, ker sama ne vem ne nazaj, ne naprej.«

Tako je pomislila Elza, in navdal jo je pogum. Odprla je trhla vrata, pa je stopila v sobico. Ozirala se je kroginkrog in zagledala je božje razpelo in tudi sliko žalostne Matere božje je zagledala. To pa ji je pregnalo zadnji strah. Prav zagotovo stanuje tu dober človek. Lepo se bo vsedla na klop, pa bo čakala, kdaj pride tisti človek. Vse mu bo povedala, in dobri človek jo povede domov.

In res. Elza se je vsedla utrujena na klop. Zlati ptiček pa je hitel v odprto kletko in je pričel zobati zrnje, ki je bilo natrošeno po dnu kletke. Potem pa se je vsedel na šprajev in je pričel prepevati. Z roko se je naslonila Elza ob mizo in je poslušala vsa zamaknjena krasno žvrgolenje. Minevalo je

čas, a deklica ni zapazila tega. Vedno bolj mračno je postajalo v mali koči. Enkrat je še postalo čisto svetlo, ko je pogledala jasna rdečica s sivih snežnikov skozi mala okenca. Potem pa je bilo temno. A Elza ni čutila tega — tako se je bila zamaknila v zlato žvrgolenje drobnega ptička.

Naenkrat jo je predramil šum pri vratih. Pogledala je tja in je zapazila temno človeško postavo, ki je stopila skozi vrata. Elza ni mogla razločiti njegovega obraza. Samo to je videla, da je ženska. Strahoma se je stisnila v kot in je čakala z grozo, kaj da bo.

Temna ženska postava se je vsedla blizu vrat na klop. Glava je stisnila med roke in je sedela tako dolgo, dolgo nepremično in tiho. Deklica jo je gledala nepremično in se še dihati ni upala. Zlati ptiček ni več prepeval v kletki. Zdelo se je, da se je stisnil v kot in je zaspal. Tišina je vladala po koči.

Od strahu se je krčilo Elzi srce. Strmela je na tujo žensko in najrajši bi bila vstala in zbežala ven iz kože. A ni se upala niti ganiti. Stiskala se je v kot in se je tresla na vsem životu. — Postalo je že tako temno v koči, da se ni več razločevalo največjih stvari. Tuja ženska je izginila kar naenkrat v ti črni temi, in Elza ni videla drugega več, nego črno noč kroginkrog.

Naposled se je zganilo nekaj v temi. Zaslišala je glasen vzdih od one

strani, kjer je sedela tuja ženska, in začela je tudi negotove, drsajoče korake. »To je gotovo Pehta,« ji je šinilo hipoma v glavo. Groza jo je navdala. Še bolj se je stisnila v kot in dvignila je svoje tresoče roke kot bi se hotela braniti. Skoraj bi bila zakričala na glas, ker je mislila, da se ji bliža Pehta in jo zgrabi s svojimi koščeni rokami. A glas ji je obtičal v grlu; samo usta je odprla prestrašeno in je strmela v črno temo.

Drsajoči koraki so šli čez sredo izbe in so dospeli do nasprotne stene. In tedaj je čula Elza, kako se odpirajo in skripljejo nekje vrata. Potem pa je slišala šum, kakor bi nekdo kresal ogenj. Šinilo je nekaj isker v črni temi, in potem je videla tleči ogenj. Nekdo je pihal vanj; kmalu se je prikazal plamenček, ki je obližnil suho dračje, in kar naenkrat je vzplapolalo tam zunaj, in vsa sobica je bila hipoma razsvetljena. In ob ognju je zagledala Elza sključeno starko, z nagubaním, suhim obrazom. Beli, razmršeni lasje so ji padali po ramenih, in ob svitu plapolajočega ognja se je zdela Elzi tako strašna in grozna.

»Moj Bog — to je Pehta!« jo je izpreletelo mrzlo po vsem životu. Zakrila je svoj obraz in je zakričala od groze.

Hipoma se je obrnila starka in je stopila na prag. Začudena je gledala malo deklico, ki se je stiskala v kot in si je zakrivala obraz. Stabila je k nji

ške umetnosti. Ima vse vrline in slabosti velikomestnega gledališča. Zraven viška v vseh strokah mu je karakteristično mrzlično hlastanje po vsem novem, da zadovolji svoje razvajeno občinstvo. To kaže posebno slučaj Straussov »Rosenkavalier«. Opereta je izključena popolnoma iz repertoira, ravnotako bi lahko brez vse škode lahko izginile razne patomime dvomljive vrednosti, kakor »Gopa Moda«. Mesec maj je bil posvečen, kakor vsako leto, manom Smetanovim. Igrali so njegova najboljša dela: »Brambovci«, »Prodana nevesta«, »Dalibor«, »Libuša«, »Dve vdovi«, »Poljub«, »Skrivnost« ter končali ciklus s Smetanovim labodjim spevom »Hudičeva stena«. Izredno dober obisk je pokazal, da so taki cikli neobhodno potrebni.

Vinogradsko mestno gledališče je krasna moderna stavba. Opera je izvrstna, na dnevnem redu so slavnosti, zadnji čas sta gostovala Mařak in Anafesto Rossi v »Rigolettu« in »Seviljskem barbirju«. Žal, da se ne more emancipirati od znanih slabih dunajskih operet, ki vzamejo približno polovico repertoira zase.

Vinogradi pa še imajo druga gledališča, t. z. »Pištékarno«, ki je karakteristično za vsa mala praška gledališča, slabi prostori, slabe igre in slabo občinstvo. Gledališče je zbito iz desk in izgleda kakor potujoči cirkus. Na programu so večinoma detektivske igre in puste burke, pogosto pristani domači produkti, kakor »Praške šivilje«. Gorje ravnatelj, če se spozabi in priredi umetniški večer, kakor se je zgodilo ob stoletnici Machovi. Občinstvo je bilo razvajeno — in mi v domovini robantamo čez našo galerijo.

Sedaj se vrše priprave za tretje gledališče na Vinogradih na krasnih Riegravih nasadih.

Iste kvalitete so gledališča v Žičkovu, Libnu, ki rada nazivajo svojo »Uranijo« po krivici filialko Narodnega gledališča, v Smihovu, ki se ponajbo celo z dvema svetiščema Talijanima, Zareno in z Intimnim gledališčem. Škoda je izgubljati o teh gledališčih mnogo besed, najboljša ilustracija je repertorice preteklih nedelje: »Nedolžni Kazimir« (da občinstvo takoj vidi, kaj ima pričakovati, napiše premeteni ravnatelj med oklepaje od istega avtorja kakor »Nimate nič dachu podvržene-ga?«) »Koketki«, »Nedolžnost z dežele«, »Rožina svatbena noč«, »Die keusche Susanne« itd. To je duševna hrana praškega proletarijata, praških Pepinkov in Pepink in to daje žalostno spričevalo o nizkem nivoju čeških nižjih slojev. Višji sloji pa najdejo slične zabave dovolj v kabaretu, tem najnovejšem plodu češko-nemške-židovske sprave.

Nemci imajo dvoje deželnih gledališč, staro in novo. Staro stoji tik ob Karolinu in spada ravnotako v pokoj, kot ta staroslavna alma mater. Nemški gledališči niste na posebno dobrem glasu, kar se tiče umetniške višine. Čudno je, da vobče shaja v Pragi dvoje nemških gledališč. To je možno edino zato, ker so tukaj Nemci večinoma židi in kot taki večinoma kapitalisti. Tudi nemški gledališči prirejajo vsako leto meseca maja posebne cikle »Malfestspiele«, kjer gostujejo večinoma celi ensembli. Tako je gostovalo letos

razven dunajskih igralcev Nemško gledališče iz Berolina v »Edipu«, Les-singovo gledališče v »Samotnih ljudeh« in neka laška družba v »Hamletu«, »Rigolettu« itd.

Nešteto pa je v Pragi diletantskih odrov, ki stoje na izredni višini ter nudijo zlasti v zimskem času mnogo domače zabave.

„Slovenska Straža.“

Zažite kresove!

Vse svoje podružnice, in kjer ni teh, vsa naša društva, posebno Orle, prosimo, naj v torek zvečer, na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda, zažgejo kresove. Vsi griči in gore naj zažare ta večer v ognju v znak naše jasne narodne zavednosti in ognjene ljubezni do vere in domovine.

Svojim podružnicam!

Spomnite se, s kakšnim navdušenjem ste lanskega 10. julija stopile v življenje, na branike domovine!

Letos bodi nedelja, 9. julija, vaš praznik! Večina podružnic je že sklenila, da imajo ta dan svoj občni zbor in veselico.

Prva skrb vam bodi: **pomnožiti svoje vrste in prispevke.**

Naš narod je majhen, sovražnik mnogoštevilčen, zato moramo uvrstiti slehernega našega človeka v narodno vojsko!

Mi smo revni, tujci imajo denar, a toliko imamo in dali bomo, da pokrijemo vsaj nujne potrebe obmejnih bratov! Tujcev goldinar je krivičen, zato bo naš vinar, blagoslovljen od revščine, pravice in ljubezni, več izdal.

Spomnite ljudstvo, ki tako rado sliši, ta dan domovine-matere! In pomislite! Kje je otrok, ki bi ne ljubil matere, četudi je revna, jo branil v nevarnosti in ji dal sebe vsega v potrebi in slabosti!

Združite 9. julija otroka — ljudstvo — z domovino, materjo, njegovo požrtvovalnost z njeno potrebo!

9. julija pokažimo, da imamo domovino, ki je vredna naše ljubezni, katero ji tudi vso, veliko in ognjeno, damo.

Pozdravljeni, novi bojevniki!

Deset novih čet uvrstimo 9. julija v našo narodno vojsko. To so: Ribnica, Radeče, Dobrova (Kranjsko), Sladkagora, Kostivnica, Hoče, Svetinje, Sv. Peter na Medvedovem selu, moška, (Štajersko), Jezersko, Pliberk (Koroško).

Župnije slovenske, zganite se!

Se je v 650 slovenskih župnijah ljudstvo potrebno in zmogočeno boljše narodne izobrazbe in vzgoje, še je na ti-soče src in glav, ki jim je delo in požrtvovalnost srčna in ljuba potreba. Sami primerne organizacije manjka. Zato na dan z novimi podružnicami »Slovenske Straže«!

Kolinska tovarna kavinskih primesi je zopet izročila 750 K. Kupujte Kolinsko cikorijo z ovitkom »V korist obmejnim Slovencem«!

Brata Vokač v Ljubljani sta izročila od tkanin »Zlate repate zvezde« 300 K. Priporočamo!

C. Menardi je dal novih 150 K od vžigalic »V korist obmejnim Slovencem«. Kupujte jih!

Priporočamo v kupovanje sledeče blago v korist »Slovenske Straže«:

Drože iz drožarne Jos. Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8.

Milo, pralno, z znamko »Slovenske Straže«. Dobi se povsod, v Ljubljani in na deželi. Glavni založnik C. Menardi v Ljubljani.

Čistilo »Sava« za čevlje in usnje. Glavni založnik K. A. Kregar, Ljubljana, sv. Petra cesta.

Najboljši in najcenejši papir za za-sebnike in urade prodaja »Slovenska Straža«. Zahtevajte vzorce!

Krojaški mojster, izvrstna moč, oženjen, bi se rad naselil na narodni meji, posebno rad v okolici Maribora. Ponudbe na »Slovensko Stražo«.

Julij k slavnosti na Vič-Glince!

Spored dopoldanske slavnosti:

Dopoldne ob 9. uri: Sprejem slavnih društev, Orlov in ostalih dragih gostov pred Društvenim domom. Ob tričetrt na 10 odkorakajo društva in Orli z zastavami in vsi zbrani s sl. kamniško godbo na čelu v župno cerkev sv. Antona, kjer bo ob 10. uri maševal preč. o. provincial Angelj Mlejn in govoril preč. gospod drž. in deželni poslanec dr. Jan. Krek. — Po cerkvenem opravilu obhod sl. društev in Orlov za zastavami z godbo na čelu skozi Glince, Rožno dolino v Društveni dom. Govor državnega in deželnega poslanca vlč. gospoda dr. Jan. Kreka. Blagoslovljenje Društvenega doma po preč. o. provincialu Angelju Mlejn. — Godba petje.

Spored popoldanske slavnosti:

Po dopoldanski slavnosti obed v odkazanih gostilnah. Ob pol 3. uri v župni cerkvi litanije z blagoslovom. — Po litanijah odhod sl. društev na veselični prostor v gozdič g. Pavliča (Mirčnika), kjer se vrši velika ljudska veselica s sledečim sporedom: Javna telovadba Orlov na travniku tik gozda. — Petje glasbenega društva »Ljubljana«, domačih in drugih pevskih zborov. — Koncert sl. kamniške mestne godbe. — Na veseličnem prostoru bodo različni paviljoni: Turška kavarna, Abstinenc itd. Zvečer čarobna razsvetljava gozdiča. Vstopnina k veselici za osebo 50 vin. — Orli v kroju vstopnine prosti. — V slučaju stalno zelo slabega vremena se vsa prireditve preloži na prihodnjo nedeljo dne 9. julija 1911. Na veselo svidenje!

Veselični odbor.

Idrijske novice.

i Idrija za »Slovensko Stražo«. Podružnica »Slovenske Straže« v Idriji priredi v nedeljo dne 9. julija 1911 v hotelu Didič popoldan ob pol 4. uri koncert s pevskimi in godbenimi točkami, občnim zborom in predavanjem. Pa tudi za mnogo druge zabave bode preskrbljeno. V predvečer zažgal se bode velik kres na »Loparju«. K tem prireditvam se vrle članice in člani, kakor tudi vsi somišljeniki in prijatelji vljudno vabijo, da na ta način praznujemo

obletnico ustanovitve tega, za naše zatirane brate Slovence tako pomembnega društva in da se v nas zopet požiivi ideja, »Slovenski Straži« vedno zvesto po svojih močeh ob strani stati. Vabila se bodo začela prihodnji teden razpošiljati. Zajedno se naznanja, da so začeli poverjeniki bratje Orli s posebnimi pošlami pobirati članarino za prihodnje leto. Želi se, da se ji nikak član ali članica ne izneveri in se vsak kolikor poagitura za nove ude, da tako ne zaostanemo za svojimi tovaršicami. Na zdar! Odbor.

i Okrajnim šolskim nadzornikom za slovenske šole kočevskega okrajnega glavarstva je imenovan c. kr. učitelj Josip Novak. Veselimo se priznanja, katero je s tem imenovanjem prejel naš učitelj. Težko pa ga bomo pogrešali. Kjer je bilo treba delati, je bil najmarljivejši sodelovnik. Spoštujejo ga vsi sloji in stranke, kar pri nas ni tako lahko doseči. Ko čestitamo novemu okrajnemu šolskemu nadzorniku, čestitamo obenem slovenskemu učiteljsstvu kočevskega okrajnega glavarstva, ki dobi v novem nadzorniku dobrega prijatelja in spretnega svetovalca.

i Naše ceste. Okrajni cestni odbor, kateremu načeluje g. Didič, je v pravih rokah. Pričenja se novo življenje za naš dosedaj popolnoma pozabljeni okraj. Liberalci so okolico vznemirjali le ob volitvah, po volitvah pa se niso zmenili za volilce prav nič. Socialni demokrati so motili ljudstvo, da bo S. L. S. enako delala. Hudo jim je bilo, ko niso njih besede popolnoma nič izdale niti v najbolj izpostavljeni bližini mesta Idrije, kjer imajo idrijski socialni demokratje po večini svoje najbližje sorodnike. Kmetje se niso dali premotiti, ker zaupajo S. L. S. Sedaj trasira inženir cesto z Oblakovega Vrha na Goriškem proti Spodnji Idriji skozi Kanomeljsko dolino. S tem je prišlo delo za prepotrebno cesto v pravi tir. Ko bo zvršeno trasiranje te ceste, prideta takoj na vrsto cesti Idrija-Vojsko in Ziri-Rovte, kolikor je ni že trasirane. Upati je, da ne bo posebnih zaprek, da se bo moglo delo dokončno zvršiti.

i Z našo državno cesto iz Idrije do Kalcev pri Logatcu pa ne pridemo nikamor naprej. Kakor pravijo, je bila določena večja svota za razširjanje ceste, a sedaj vse počiva. Ob slabem vremenu je v mnogo slabšem stanju, nego je bila kdaj poprej, dasi okrajni cestni odbor ne bo zaostajal s postavnim prispevkom, kakor je določen za nekaj let. Kdaj bo neki zgrajen novi most pri Sv. Križu, za katerega je na pravljen prav lep načrt, od katerega pa Idrija nima nič, dokler ne bo zvršen v delu. Te dni so zopet popravljali most, kar je delalo velike zapreke prometu. Če bi bili dali enkrat za nov most, kolikor so stala skozi leta sama popravila, imeli bi že nekaj res porabnega in dobrega.

i Državnega pravdnštva funkcionar preganja sedaj vpokojenega rudarja, ki je rekel v občinski pisarni: »Sram vas bodi, ker tako delate!« Ni bilo namreč mogoče dobiti na noben način od občinskega tajnika Julija Novaka volilnih izkaznic za neko posestnico, ki je dala naši stranki namesto liberalcem pooblastilo. Doslej smo bili vedno teh misli, da bo državno pravd-

in tedaj je videla, kako se trese tuje dekletce po vsem životu.

»Kdor si in kar si, ne boj se me!« je izpregovorila prijazno. »Ničesar žalega ti ne storim.«

A deklica ni izpregovorila. Še vedno se je tresla po vsem životu in se je stiskala prestrašena k zidu. Ko pa se je dotaknila starka z roko, se je odmaknila in je zajokala na glas. Smilila se je starki. Zato pa je stopila nazaj k ognjišču. Nametala je na ogenj polno dračja, da je vplazapolal velik plamen in je postala soba svetla kakor po dnevu. Starica je prišla nazaj. Vsedla se je k mizi, podprla se tam ob komolec in je gledala malo deklico.

»Ne jokaj, dete, in nikar se me ne boj,« je govorila prijazno in dobrotno. »Glej, še nikomur nisem storila žalega, in tudi tebi ne bom. Samo to mi povej, kako si se izgrešila v moje skrito domovanje? In kaj te je privedlo sem?«

Velika, nenadna svetloba je vzdramila tudi ptička-zlatička iz sna. Parokrat je stresel s peruti; potem pa je skočil na šprajco in pričel peti sladko, drobno. Ti glasovi so vzdramili malo Elzo iz otrplosti. Prenehala je jokati. »Oj, ptiček... ptiček me je pripeljal sem,« je pravila tresoče in si je še vedno zakrivala obraz z rokami. »Pa ne vem zdaj domov...«

Starica je pokimala z glavo. »Saj sem vedela. Prišla sem bila popoldne domov, pa ptiček-zlatiček mi je bil ušel. Pozabila sem bila zapreti kletko in

okno. — Hvala Bogu, da je prišel nazaj! Za ves svet ne dam ptička, tega poredneža.« — Zažugala je s prstom proti kletki, a ptiček je poskočil samo na drugo šprajco, potem pa se je hihital, kakor bi se smejal groznji svoje gospodinje.

»Revič, pa si morala prestati dosti strahu,« je nadaljevala starka. obrnjena k Elzi. »Gotovo si si mislila, da si zašla v domovanje divjih roparjev... Veš, kar pusti ves strah, pa mi povej, čegava in odkod si?«

Ko je čula Elza te prijazne besede, je dejala roke od obraza. Pogledala je na stanko in je videla njene dobre, prijazne oči, ki so jo gledale tako ljubeznivo. Namah jo je minul ves strah, in mislila je sama pri sebi: »Ničesar se mi ne zgodi. To ni Pehta. Dobre oči ima žena, in zlati ptiček ji poje dannadan. Ničesar se mi ne zgodi.« — Tako je rekla sama pri sebi. Naglas pa je odgovorila: »Elza sem — iz grada...«

Ko je slišala starka te besede, je vstala naglo. S široko odprtimi očmi je gledala na malo deklico in jo je motrila od nog do glave. Ti pogledi so bili tako čudni, da je prevzel deklico novo strah. Stisnila se je nazaj v kot in je gledala plašno na stanko.

»Iz grada si? Grajščakova si?« je ponavljala starka in se je težko oddihovala. Njene, poprej tako prijazne oči so se zasvetile v čudnem svitu, in pesti so se ji krčile.

In plašno in tiho je odgovarjala

Elza: »Iz grada sem — grajščakova sem...«

Naenkrat se je zakrohotala starka na glas. Čudno in divje je odmeval ta smeh po tihi koči, kjer je prepeval samo ptiček. S prestrašenim krikom se je stisnila Elza še tesneje k mrzlemu zidu, in mrzel znoj ji je stopil na čelo.

»Iz grada si? Grajščakova si?« je ponavljala starka, kakor bi bila brez uma. »Oj, ptičica, zdaj se mi pa ne izmuzneš tako kmalu — hahaha! — Glej, glej — kakor da bi te bil nalašč sem poslal sam Bog. Glej, glej...«

Smejala se je Rušica veselo in zadovoljno, kakor da bi bila dosegla nekaj, po čemur je že dolgo hrepenela. Elza pa jo je gledala s plašnimi in velikimi očmi in ni razumela, kar je govorila starka pred njo. Bala se je, tako zelo bala! Šinila ji je glavo misel, da bi zbežala ven v goščavo, v črno noč. Samo, da bi bila daleč, daleč proč od te čudne starke, katere se je bala tako zelo. Že je mislila vstati in šiniti mimo nje proti durim. A takrat je stopila starka tik nje. Dvignila ji je glavo in ji je pogledala naravnost v obraz.

»Prav nič mu ni podobna,« je rekla hripavo. »A vseeno — kri za kri. Ukra-del je meni on sina. In zakaj bi mu ne smela jaz vzeti hčerke? Zakaj? Morda nimam pravice? ... Le čuti, ti zlobnež, bolesi osamljenega človeka, ki so mu ukradli najdražje, le čuti! Jokal boš krvave solze in klečal boš še pred

staro Rušico in jo prosil odpuščanja. Le čakaj!«

In Rušica je izpustila malo deklico in je dvignila roko. Takrat pa je zdrsela Elza s klopi na tla. Urno je bežala proti durim, da bi se skrila pred staro zunaj v goščavi in črni noči. A Rušica je skočila za njo. Dosegla jo je že pri vratih in jo je peljala nazaj. »Haha, ubežati si mislila ptičica? No, no — kar mirno! Ne prideš tako kmalu iz te koč, ne prideš.« — Porinila je debeli prap pri vratih — in Elza je bila zapra.

»Žena, žena!« je zaklicala obupno, in debele soze so se ji udrele iz oči. A starka se ni zmenila za ta obupni klic. Hčila je po sobi gori in doli in je mrmrala venomer nerazločne besede. Včasih se je ozrla na deklico, ki je slonela v kotu in ihtela pritaženo, krčevito; a usmiljenja ni bilo v njenih očeh.

»Ha, to bo gledal grajščak, ko ne najde svoje hčerke nikjer,« je mislila sama pri sebi. »Če do drugega nima ljubezni, do svojega otroka jo ima gotovo. Prejokal bo marsikatero noč, in miru in tolažbe ne bo k njemu. Oj, naj le poskusi to trpljenje! Saj ga je morala stara špela tudi.«

In spet je mrmrala nerazločno. Ptiček — zlatiček je že zaspal v kletki, in čas je mineval. Svetli plamen je poginjal, in mračno je postajalo po izbi. Zunaj pa se je zasvetilo v gostih presledkih, kakor bi šinil plamen za plamenom mimo koč. Stopila je Rušica

ništvo preganjalo tiste, ki pridržujejo volilne listine.

i Klavnicar. Po »Narodovih« vesteh upajo liberalci, da se prodaja argentinskega mesa stalno uvede v Idrijo. Na drugi strani pa silijo s zidavo nove klavnice, ki bo krog 200.000 kron stala. Če se trej prodaja argentinskega mesa stalno uvede, bila bi se došedanjaklavnic prevelika, in bi zidava nove klavnice le davkoplačevalce morila, drugzega namena bi itak ne imela.

i Liberalna skrb za davkoplačevalce. Smešno je besedičenje liberalcev o skrbi za davkoplačevalce. Letos bi bili mogli davkoplačevalci vsled same liberalne ljubezni mesto 40 veliko več odstotkov občinskih doklad plačevati. Le našemu odločnemu nastopu proti taki nepotrebnosti liberalni skrbi za obremenjenje naših žepov se je zahvaliti, da je liberalna nakana padla v vodo, in občina bode tudi z dovoljenimi 43% prav dobro izhajala.

Jesenške novice.

j Ogenj. Preteklo sredo zvečer se je menda od dimnika vnela enonadstropna hiša g. Vergleza na Hrušici. Velika nevarnost je bila za Hrušico, da ni bilo ozračje tako mirno in hiša z drevjem obsajena. Štiri požarne bramborbe so neutrudno delale in tako ogenj omejile na omenjeno hišo.

j Predavanje. Jutri, v nedeljo, zvečer ob navadni uri bo v Delavskem domu na Savji običajno predavanje; to pot o krematorijih in sežiganju mrtlicev. Vstop vsem prost.

j S farovskiimi tercijskimi so začeli Humrovi kompanijoni pitati po »Gorenjcu« tiste jeseniške može, ki nočejo več mirno nositi na tilniku Humrove svobodomiselnosti in nesvobodoljubne pesti. Pa ozmerjali so jih tudi, ker so o Telovem pri procesiji razobesili zastave in razsvetlili okna. Taki izbruhi se morajo prajati samo v Humrovi oštariji ob tretji jutranji uri, ko po glavah že vinski duhovi rajajo, in so Humrov oča že »Slovenčeve« novice prebrali, katere gredo ob sobotah že o polnoči iskat na kolodvor, kamor jih ob tej uri pripelje vlak.

j Humrov ata so se kar en gros pritožili na glavarstvo zoper vse reklamacije, ki jih je vložila S. L. S. zoper občinski volilni imenik. Pravijo, da niso imeli časa pregledati vsake reklamacije posebej, ker se jim je menda mudilo pisati v »Jutro« in pa s kompromisom so imeli menda preveč dela. — Glavarstvo bo pa imelo opraviti tudi s Humrovimi reklamacijami. Reklamirali so celo 21letne socialnodemokratske fante, katerim se bodo morale še vsaj nekaj let po politiki samo — sline cediti. Vemo tudi, da so sociji v zvezi s Humrom reklamirali v občinski volilni imenik celo največjega trinoga delavcev, Kranzerja. No, zato jim bo tudi Kranzer to prijaznost na primeren način »poplačal«.

j Slov. kat. izobraževalno društvo na Koroški Beli priredi v nedeljo dne 2. julija popoldan ob 4. uri na vrtu Orehovnekeve gostilne predstavo »Polžigalčeva hči«. Odbor vabi sl. občinstvo k obilni udeležbi.

k okencu, pa je pogledala ven v noč. Nikjer ni videla zvezde. Le dolgi, vijugasti bliski so se svetili tam po črnem nebu.

»Nevihla prihaja«, je pomislila. Šla je nazaj in je pričela spet hoditi gori in dol. Toda naenkrat je obstala in je pogledala na deklico. Čudno se ji je zdelo, da je utihnila in ni več jokala. Stopila je bliže. Takrat je vzplamtel zunaj na ognjišču plamen v zadnjem svitu in je obsvetil Elzo. Glavica se ji je bila naslonila na zid; roke je držala prekrižane v naročju in je spala. Silni telesni in duševni napor jo je premogel, da je zaspala v kljub velikemu strahu. Na njenih bledih licih so stale še solze, in v svitu rdečega plamena so se svetile kakor zlati biseri.

Rušica jo je gledala. V srcu ji je vstalo usmiljenje, ko je videla ta nedolžni, trpeči obraz. Vse bridke misli, ki so ji vstale takrat, ko ji je povedala Elza, da je grajščakova, so izginile druga za drugo. Smilila se ji je naenkrat ta mala, nedolžna sirota, ki bo morala trpeti za očetove grehe. Solze so ji stopile hipoma v oči, tako jo je prevzel pogled na spečo deklico.

»Kaj naj storim? Moj Bog, kaj naj storim?« je povpraševala sama sebe. A ni si vedela odgovora. Samo srce se ji je krčilo, ko je gledala nežnega otroka, ki je spal mirno in nedolžno, kakor bi vedel, da ga čuva angel varih. Rušica je sedla in si je stiskala obraz v roke. In še vedno se je povpraševala: »Kaj naj storim? Kaj naj storim?« — A ni hče ji ni odgovoril.

(Dalje.)

Delavstvo.

II. kongres avstrijskih krščanskih strokovnih društev. V četrtek zvečer se je otvoril na Dunaju drugi kongres avstrijskih krščanskih strokovnih društev, ki bo zboroval tudi še jutri v nedeljo v posvetovalnici dunajskega rotovža. Na tem zborovanju so zastopana po delegatih vsa avstrijska krščanska strokovna društva, ki so združena v centralni komisiji avstr. kršč. strok. društev na Dunaju. Dokazal bo ta kongres, kakor prvi pred dvema letoma, da je izven socialno-demokratske prisilne organizacije mnogo tisočev strokovno organiziranih delavcev, ki umevajo svoje organizacije tudi primerno s časom izpopolnjevati. Ne sme se misliti, da je krščansko strokovno gibanje v Avstriji šele nekaj let staro, ker ima sedaj šele svoj drugi kongres. Že leta 1894. je bila ustanovljena prva krščanska strokovna organizacija (Kršč. izobraževalno in podporno društvo mizarskih pomočnikov na Dunaju) in leto pozneje prva osrednja zveza (Prometna zveza krščanskih železničarjev). Večina osrednjih zvez je res nastala šele v letih 1903. in 1908. Za časa prve strokovne konference, ki je bila v novembru 1907, je bilo že 13 osrednjih zvez in 23 nemških lokalnih strokovnih organizacij, ki so šteje skupaj 33.496 članov. Na prvem kongresu krščanskih strokovnih društev Avstrije v februarju 1909, na katerem se je ustanovila »Centralna komisija avstr. kršč. strokovnih društev«, je bilo zastopanih že 16 osrednjih zvez in 27 nemških lokalnih organizacij, ki so imele 40.823 članov. Od prvega kongresa so krščanska strokovna organizacije v Avstriji zopet močno napredovale. Letos 1. januarja je štele v dunajski centralni organizaciji združenih 20 osrednjih zvez in 10 lokalnih organizacij 46.553 članov. Izven centralne organizacije stoječe lokalne organizacije imajo nemške 3433 članov, slovenske 6136 in češke 26.230 članov. Skupaj je bilo torej v začetku leta 1911. organiziranih v avstrijskih krščanskih strokovnih društvih 82.342 delavcev. Centralni komisiji priključene organizacije so imele leta 1910. dohodkov 536 tisoč 745 K, izdatkov 483.770 K, skupnega premoženja 261.408 K.

Kako znajo socialni demokratje. Somišljenik delavcev nam piše iz Gradca: Na dan volitev v državni zbor je pridržala na dvorišče naše delavnice lepa kočija. Opazoval sem skozi okno, kaj bo sedaj. Iz kočije sta izstopila dva gospoda z rdečimi ovratnicami in zginita v revnem stanovanju neke delavčeve družine. Pet minut pozneje pa sta podpirala gospoda bolnega delavca, ki je oprt na berglje komaj premikal noge. Imel sem občutek, da socialna demokracija le ni taka kot se jo slika. Taka ljubezen do delavca-pohabljenca! — Ko sem šel opoldan h kosilu, videl sem med živahnim uličnim vrvenjem siromaka, ki se je počasi ob bergljah preklinjevalje pomikal naprej. Bil je oni delavec, ki se je dopoldan tako imenitno peljal na volišče. Takrat pa sem imel drugo čustvo: Dokler reveža rabite, ste usmiljeni ž njim. Kadar pa je

oddal svoj glas, pa pojdi sam in Bog te obvarji. — Rdeča »Zarja« pa bo seveda rekla, da to ni res.

Kam je šel denar? Taka sprašuje centralistični socialno demokratski list »Proletar« v Brnu. Kam je prešel denar, ki se je zbral za nagrobni spomenik sodnika Krajke in za podporo njegove družine? Omenjeni list odgovarja: »Ubogi delavci so prispevali krajcar za krajcarjem v ta namen, do danes se pa denari niso porabili, za kar so namenjeni. V konsumnih društvih, kjer je bilo vsota naložena, je bila dvignjena — in kam je prešel denar? So drug Bechyně je zaupnik in do danes še ni oddal, kar ni njegovega. Ali rabi denar za svojo agitacijo? Upamo, da ga bo nepričakovano, toda kmalu vprašala varstvena oblast, kam je prišel denar, namenjen Krajkinim sirotam.« — Res, lepi ljudje se zbirajo v socialni demokraciji. Največji lopov je gotovo oni, ki skuša obogateti z denarjem sirot, ki so ga zbrali revni delavci. Tako je rdeče bratstvo v praksi.

Cerkveni vestnik.

c Evharistični shod za duhovnike ljubljanske škofije bo letos v Ljubljani dne 18. julija v knezoškofski veliki dvorani. Upati je, da bo udeležba številna.

c Za Marijine družbe. Dekliškega »Vodila« je še nekaj izvodov. Največ istega skup vezanega z molitvenikom »Najb. mati« po 1 K 50 h, nekaj tudi še po 2 K.

c Krišev pot za Marijine družbe se zopet dobi, in sicer po 20 h.

Po svetu.

Zdrava, pa je bila trideset let v norišnici. Pred sodnijo v Barceloni se je vršila zanimiva razprava. Odvetnik Franceno Audegro je tožil dvojico svojih rojakov, da so njegovo sorodnico Matildo brez vzroka spravili v norišnico. V Granadi je živela do 14. leta, njen oče, španski general, je umrl na Filipinskih otokih. General je pustil veliko premoženje ter pooblastil ono dvojico za izvršenje oporoke. Potem so poslali deklico v samostan, nato pa na podlagi krivega zdravniškega priporočila v norišnico, kjer je preživela 30 let. Sedaj šele se je posrečilo onemu odvetniku spraviti jo iz norišnice.

Plesalka Ksesinska vohunka. Slavljeno peterburško plesalko Ksesinsko, ki je bila oboževana po velikih knezih, po visokih državnih uradnikih in po generalih, so zaprli, ker je izdala Japonski in Nemčiji važne armadne skrivnosti. Ksesinska je bila že pred leti osumljena vohunstva, a so takrat na željo visokih krogov vso zadevo potlačili.

Nemiri zaradi kolere v Siciliji. V Siciliji se upira prebivalstvo varnostnim odredbam proti koleri. V Bagheriji so zažgale ženske lope, zgrajene za bolnike obolele na kolero. Nastopiti so morali vojaki. V Adrianu pa na napadla razburjena množica občinsko hišo, pretepla župana in njegovega namestnika zaradi varnostnih odredb proti koleri.

Agitatorji — morilci. Iz Przemysla poročajo: V bližnji vasi Bykow, kjer je bil hud volilni boj med rusofilskim in ukrajinskim kandidatom, so prišli agitatorji rusofilskega kandidata k kmetu Zacharki ter zahtevali od njega volilno legitimacijo. Ker se je Zacharka branil izročiti listino, planili so agitatorji nanj in na pomoč prihitelo ženo, ki so jo z gorjačami ubili. Zacharka pa je težko ranjen. Doslej se ni posrečilo, izslediti morilce.

Sibirski kaznenec podedoval deset milijonov. Poročajo iz Peterburga: Nekdanji posestnik de Lassy, ki je bil pred več meseci obsojen na več let prisilnega dela v Sibiriji, ker je zastupil mladega Buturlina, je podedoval nenadoma imetje 10 milijonov kron. Stari general Buturlin, ki leži težko bolan in ki se vedno boji, da bi de Lassy tudi njega ne zastupil, kot je sina, je dobil pred dnevi iz Pariza poročilo, da je njegova prejšnja soproga gospa de Lazari nenadoma umrla brez oporoke. Edina dedinja njena je hči generala Buturlina, gospa de Lassy. Na lovu za milijoni je de Lassy obečal dr. Pačenkun en milijon nagrade za smrt svoje žene, ako bi umrla brez oporoke. Sedaj ko je kaznenec v Sibiriji in je njegova žena duševno bolna, pa je postal upravitelj milijonov svoje žene.

Cela rodbina se zadušila. V Nikoziji, Sicilija, se je zadušila rodbina 4 odraslih oseb, ki je bivala v neki duplini, v kateri je kurila s premogom.

Amerikanski telefon. Pred nekaj časom se je sklenilo na Angleškem, da prevzame državna uprava telefonsko omrežje »National Telephone Company« v svojo last. Poslali so vsled tega v severoameriške Združene države štiri visoke uradnike, da preučijo tamkajšnjo telefonsko službo. V nekem oficijelnem poročilu ti štirje poslanci poročajo, da so onstran oceana »vse« videli. Marsikaj jim je izzvalo mnogo začudenja. Tako na primer niso smatrali za možno, da bi se za tako majhno ceno, kot jo plačajo v Ameriki najemniki telefona, moglo nuditi po telefonu toliko ugodnosti in prednosti. Tako ni skoro ničesar, kar bi telefonski uradnik ne mogli storiti abonentom potom telefona. Kdor hoče izmed ameriških telefonskih abonentov zahtevati, dobi ob določenih uri po telefonu brezplačno poročilo o borznih kurzih. V Čikagu se 80.000 abonentov enkrat na dan obvesti s telefonske centrale, koliko je prava ura, da uravnajo svoje žepne in stenske ure po pravem času. Ljudje, ki se zanimajo za politiko, se na željo obveščajo o volivnih izidih; športnikom se poročajo lahko tudi izidi raznih tekem; delavci in nastavljenici, ki morajo ob dnevnem svitu na delo, ali pa potniki, ki se morajo odpeljati z jutranjimi vlaki, lahko kar zvečer obveste telefonski urad in zjutraj jih ob dogovorjeni uri zbudi telefonski zvonec. Kakor je videti, ni neupravičeno začudenje angleških uradnikov nad ameriško telefonsko upravo, ki nudi toliko udobnosti. V Avstriji bi imela seveda angleška študijska komisija tudi mnogo povoda čuditi se našim telefonskim razmeram.

Gespud dohtar Taučar je biu pa bulan. Dl časa je biu že bulan, pa nubedn ni prou vedu, kua mu fali. Dol je jemau; usak dan je bl dol jemau in čez dali mn ga je blu, tku de je bla nazadne že gespa ti velikih skrbih zavle nega in puslala pu ene par iblanskeh dohtarju.

Dohtari sa ga gledal in iz glava majal, puvedat pa ni mogu nubedn prou, kua mu fali. En sa mu zapisal purfice, druh zaube, trek kašne kaplee. Edin živinsk dohtar gespud Ribnkar je puvedu naraunast, de je gespud dohtar Taučar ta nar bl gvišn vrdau in de nej mu gespa puklada flajšter iz trpentinuvs smole na želodec. Al gespud dohtar Taučarji tud ta flajšter ni nč pumagu in je use glih ud dneva du dneva bl dol jemau.

Ke je bla usa muja dohtarju za-

stojn, se je ubrnu gespud dohtar Taučar še na dohtar Rajtguzna in mu putožu soje težave, na kar ga je dohtar Rajtguzn natančn preiskou in nazadne kunštateru, de mu je mogl neki u želodce ubležat in de na u druge pumoč zajn, kokr de s pesti želodec vn spumpat in uprat.

Pu dalšem ubutaulajn in premšljavn se je nazadne gespud dohtar Taučar vnder le udloču, de nej mu želodec vn spumpaja in upereja, al kar čja iz nim že nardet; sam de b ga pucajtal; čeprou ni mogu verjet, de b mu mogl kej u želodce ležat, ke ma drgač tku utrjen želodec, de b še pušrekane drotšfite vornk in u prauomo čase prebava, če b blu treba. Mislju se zmeri, de mu škodje, de tku dol jemle, sam jeza iz mladinem, ke ja ma iz nim, pušebn iz gespudam placrešpehtarjam, ke mu če zrast čez glava, in nč družga. No, pa kdur dohtarja najame, de b ga pucajtu, more tud tist nardet, kar mu dohtar naprej piše, drgač je sam uržah, če se presel na un svet in je sam za tu udguvoren; če se pa pu dohtarjuvuh nasveteht rauna, pa lohka vs uržah na dohtarja zvali in s sam lohka roke umije.

Use tu je gespud dohtar Taučar natančn premislu in preresetou iz juridičnega in čluveškega stališa in pršou nazadne du sklepa, de je treba želodec vn spumpat in puslou je pu tist mestn vuz, ke ga maja za pu hišah vn pumpat in ke je ena mejšekena pečica zraven prprežena in začel sa na use kriple pumpat, dokler nisa gespud dohtar Pegana vn spumpal, ke mu je men-

»Pa me še neki teši u želodce,« zajejamru je gespud dohtar Taučar preke pumpari, ke je pumpa udstavu.

»No, pa dejma še naprej pumpati!« In pumpal sa še naprej in spravl na dan še gespuda Štefeta in pa gespuda Kregarja in nazadne pu dougen pum-pajn še Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

»No, hvala Bugu!« razveselu se je gespud dohtar Taučar, ke je zagledu pred saba tiste, ke sa mu u želodce ležal in sa bli zdej h usi sreč uzuni. — »Zdej m je pa udlegl!« je zdihnu in se pu trebuhe pubožu. »Ta nar več težave m je mende przadjau Boltatu Pepe iz Kudeluga. Ta mrcina me je tku tišu, de sm res že mislu nardet testament in soj žepansk stou, ke sa ga zame zdej na frišn prelakiral, kašmo drugmo zašafat. Astn, zdej sa srečn uzuni vu-liuc dohtar Pegan, Štefe in Kregar in tud sam ta salamihlsk Boltatu Pepe. Kua čm pa zdej iz nim nardet, de m na uja spet nazaj u želodec zleži. Aha, že vem: u ta »Sluvensk Narud« jh um dau; temu na uja mogl dost škodvat. Želodec um puslou pa u Bizuvik, de ga uja vornk izžehtal in upral, de u za en čas spet gmah.«

In tku sma pršli unkat lepu pu vrst: gespud dohtar Pegan, Štefe, Kregar in moja malenkost u ta »Sluvensk Narud«, de se lohka leberalci zgledujeja nad nam in se nam na deset šritu deleč umakneja, če b se jm tli prbližiti; želodec gespud dohtar Taučarja je pa romu u Bizuvik in, kokr se guvari, ga uja u pundelk bizuviške perice iz velika sluvenšastja na ukrancnem vuze upranga spet nazaj prpelale in ga u več pr »Metliškem vine« dol udložle.

Moderna razsvetljava cerkva. Pri velikanski katedrali sv. Janeza, ki jo grade v New-Yorku in ki bo ena največjih cerkv na svetu, nameravajo uporabljati poseben način razsvetljave, ki je zelo zanimiv. V cerkvi se bo namreč izključno uporabljalo indirektno razsvetljevanje, tako da verniki ne bodo videli svetlobnih virov. Ker so luči mnogokrat škodljive za oči ter tudi motijo paznost vernikov, je omenjena rešitev vprašanja o razsvetljavi cerkev v principu odobravanja vredna, zlasti še, ker se z indirektno razsvetljavo, kot uči izkušnja, dá doseči naravnost velike svečanostne vtise. V new-yorski katedrali bodo namreč na baldahinih nad sedeži duhovščine pritrjena ogromna motna stekla, ki bodo enake barve kot sedeži. Za tem steklom je cela vrsta močnih električnih svetilk, ki pošiljajo skozi steklo sicer močno, a milo luč na zbor duhovnikov. Zanimiva je tudi razsvetljava štirih okenj nad orgljami. 20 angleških čevljev za okni so namreč cele vrste svetilk in reflektorjev z kovinskimi zrcali, katerih svetlobna moč pa se zopet omili s primernimi stekli. Na ta način se dá regulirati poljubno luč, ki prihaja skozi okna nad orgljami v cerkev.

Kubelikove gosli. Jan Kubelik je igral te dni v Londonu na goslih, ki jih je kupil za 100.000 mark. Kubelik je izjavil, da bi jih ne prodal tudi za dvojno ceno. Gosli so stare 200 let in že sto let ni nihče na njih igral. Skozi 40 let so počivale v zbirki mister George Haddok. Te gosli se smatrajo za najboljše na svetu.

Američanski milijonarji tihotapci. Američanske carinske oblasti so do gnale, da so američanski milijonarji podkupovali carinske uradnike, da jim niso preiskali kovčegov, ko so se vračali iz Evrope v Ameriko. Država je oškodovana za več milijonov. Zaprli so več uradnikov, ki so dobili za vsak kovčeg 100 dolarjev. Milijonarstvo tihotapsko družbo je vodil neki milijonar, ki je sam vtihotapil dragocenosti in pohištvo v vrednosti 10 milijonov v Ameriko. Ovadila ga je neka ženska, ker ni hotel več občeati ž njo.

Dognali so, da je goljufalo američanske carinske urade dvanajst milijonarjev. En sam med njimi je vtihotapil blaga, vrednega 2 milijona. Uradnike so milijonarji podkupili z več sto tisoč dolarjev.

Utonil, ker je imel seboj preveč denarja. Iz Seattle, Wash., v Ameriki poročajo: Truplo Johna Dalzrik, lastnika neke gostilne, so našli v Washington jezeru mrtvega. Obtežavala ga je velika vsota kovanega denarja, da ni zamogel priti na površino. Dalzrik je padel v vodo in težina denarja mu ni dopuščala, da se reši.

Na smrtni postelji birmal je kardinal Skrbensky neko majhno ješko šolsko deklico v Hebu. Deklica, ki se jej je spolnila iskrena želja po birmi, je drugi dan umrla.

Ženska požarna bramba. V Burton-upon-Trentu na Anglekem obstoja požarna bramba, ki ima samo ženske članice. Močna je 18 »mož« in ji poveljuje ga. Roger Green, ki si je nadela naslov kapitanke. Mala četa se pridno vadi in je s svojo javno vajo, pri kateri je nastopila s parno brizgalno in kazala reševanje ljudi, pokazala svojo zmožnost. Obлека teh ognjegaskinj spominja na ženske kopalne kostume.

Seveda ma gespud dohtar Taučar tud še druge gespude na pik, ampak glih u želodce mu h sreč še na ležeja tku, kokr sma mu ležal mi. Pusebn placrešpehtarsk žvinsk dohtar mu dela velike prglauce; no, pa tega gespud dohtar Taučar sm pa ke mal putegne, pa je spet bulš in lice se mu razvedri, kokr lft pu naviht. Drugeh leberalneh mladinarskeh zgag se pa lohka utrese, kokr bouh predn gre h pučitke, če sa kerkat le mal preveč nadležn in te na prideja pr nem pusebn u puštev drač, kokr tekat, kedr sa kašne vulitve in jh nuca za števil in za zgagarija. Sej te lde, če placrešpehtarja vn uzamema, nimaja prevelikeh putreb; le placrešpehtar se tku drejna h kurite, de u nazadne fant še enkat u sojno lastnmo kurite utonu, kokr je utonu lansk let u nem sam gespud Ivan Hrihar, ke ni biu sam veleku pu peršon, ampak tud tku veleku Sluvan, de je lastnročn pudpisu pugodba iz Nemcem in nemškutarjem iblanskem, de uja iz združenem mučmi fental klerekalnga lintverna. No, pa pestima tu. Glauna stvar je pr usi te reč tu, de je gespud dohtar Taučar ud te nadležne buleznu spet enkat frej in de se mu bo trebutšček spet lohka napihnu in ubraz dubu zdrava farba, kokr ja je mou nekdej, tekat, ke mu še ni u želodce ležu vuliuc dohtar Pegan, Štefe, Kregar in Boltatu Pepe iz Kudeluga.

ki so sedaj v navadi; poleg tega imajo tudi čelade in primerne pasove.

Ženski klobuk za 4700 kron. Velika trgovska podjetja v Londonu so zadnje dni tekmovala med seboj, da bi pokazala tujcem, ki so dospeli iz vseh dežel h kronanju angleškega kralja, kar najzanimivejše izdelke, ki jih imajo na prodaj. Tako je n. pr. imel največjo privlačnost v razstavnih oknih nekega modnega skladišča v Regent-Streetu velikanski ženski klobuk, ki je imel 2 metra obsega in dve tretjini metra višine. Najzanimivejše tega ogromnega klobuka je pač cena, ki znaša samo 4700 kron. Baje je bil ta klobuk narejen za soprogo nekega indijskega kneza. Temelj tega dragocenega klobuka tvori zelo fino pletenje iz črne slame, od katerega pa je vsled množice novejih peres le malo videti.

Velike povodnji. Tri okrožja provincije Hunan na Kitajskem so pod vodo. Mnogo oseb je utonilo. Škoda je ogromna.

Stavko pekovskih pomočnikov imajo v Černovicah. Pomočniki zahtevajo 25odstotno zvišanje plače in 10-urni delavni čas. Mojstri so prvi zahtevi ugodili, drugo so pa odklonili. Stavkujoči so priredili izgrede pred delavnicami in one pekovske pomočnike, ki so še delali, prisilili, da so se jim pridružili.

Pred državnozborskim zasedanjem.

Nemško-nacionalna zveza.

Včeraj je zboroval izvršni odbor nemško narodne zveze. Seja je trajala nad tri ure in pol. Udeležili so se je Sylvester, Grosz, Oberleithner, Erb, Urban, Langenhahn, Herzmansky, Stölzel, Schreiner, Jesser, Steinwender, Marckhl, Roller, Wolf, Pacher, Hummer, Wabar in Wichtel. Izdali so komunique, ki naglašajo, da hočejo še počakati, predno zavzamejo stališče nasproti novim razmeram, ker še tudi nova vlada ni objavila svojega programa in svoje nameravane politične smeri. Zahteva se strogo objektivna uprava. Izjavili so se proti koalicijski vladi. Člani zveze, ki bi jih pozval k sebi Gautsch, naj vzamejo njegovo izjavo zgolj na znanje, a pojasne naj mu takoj, da nemško nacionalna zveza odklanja vsako koalicijsko vlado brez-pogojno.

Čehi.

Mladočehi so podali izjavo o stališču, ki ga zavzemajo nasproti Gautschu. Izjavljajo, da nimajo nasproti Gautschu nobenih predsodkov in nikakih obveznosti in zato lahko presojojo novo vlado popolnoma stvarno. Odprava Bienenrthovega sistema pa ne pomenja novega, Čehom pravičnega vladnega načina. Položaj je zato za Čeha jako težaven, ker morajo gledati na to, da dosežejo tudi pozitiven uspeh.

Konstituiranje »Poljskega kola«.

Vodstvo »Poljske Ljudske Stranke« je sklenilo, da kandidira mesto Stapinskega za podnačelnika »Poljskega kola« poslanca dvornega svetnika Andreja Kedziora. Dozdaj je bilo poverjeno to mesto poslancu Stapinske-mu. Dosedanji načelnik »Poljske Ljudske Stranke«, poslanec Stapinski, odstopi tudi kot načelnik stranke. Njegovo mesto zavzame poslanec Ladislav Dlugosz.

Češki in nemški socialni demokrati.

Socialno demokratsko glasilo »Pravo Lidu« izvaja o razmerah med češkimi in nemškimi socialnimi demokrati z ozirom na ustanovitev socialno demokratske državnozborske zveze: Zaradi dogodkov zadnjega časa je zelo težavno naše razmerje nasproti nemški socialno demokratski stranki. Znamo, da je stvar tako važna, da brez tehtnih razlogov ne bomo otežkočili položaja. Dunajsko vodstvo nemške socialne demokracije zdaj lahko presodi, kako resne da so sodbde kratkovidnega tajnika strokovne komisije Hueberja. Naglašati moramo, da vmešavanje strokovne organizacije, kakor se je to zgodilo pri zadnjih volitvah po dunajskem strankarskem vodstvu, rodi lahko usodopolne posledice. Nemški sodrugi se morajo zdaj odločiti, če hočejo z nami skupno politično delovati, ali če hočejo imeti rajši za zaveznike izdajalce (centraliste). Naglašamo, da je veljavno skupno postopanje nemške in češke socialno demokratske stranke, a skupno postopanje je odvisno od vodstva nemške socialne demokracije.

Kdaj se skliče državni zbor?

Danes se vrši na Dunaju ministr. svet, ki določa, kdaj da se skliče državni zbor. Ministrski svet se bo tudi posvetoval o položaju in določil program za poletno zasedanje. Sodijo, da se v poletnem zasedanju zbornica zgolj konstituirata, reši postavbe o uimah, izvoli odseke in delegacije.

Evharističen shod v Madridu.

Slavnostna evharistična procesija v Madridu.

Dne 29. julija 1911 je dosegel letošnji evharistični shod v Madridu svoj višek. Po španski prvostolici se je pomikala velikanska procesija, ki se jo je udeležilo približno 250.000 oseb. Ulice so bile krasno okrašene in pogrnjene. Cvetlice so potresli več tisoč kilogramov. Madridska posadka je tvorila špalir, častno stražo Najsvetejšemu pa en pehotni polk in dva konjeniška švadrona. Poveljeval je častni straži general. Na čelu je jездilo 25 kraljevih civilnih gardistov. Poleg vojakov je tvorilo še špalir 20.000 šolarjev in 20.000 delavcev. Za baldahinom sta šli odposlanstvi obeh zbornic, visoko plemstvo, vitezi Božjega groba in jeruzalemski vitezi, 7 nadškofov, 65 škofov in približno 3000 kanonikov, župnikov in kaplanov. Madridski občinski svet se je polnoštevilno udeležil procesije, ki se je je tudi udeležilo več maršalov, vitezov zlatega runa, plemstvo in svojih starodavnih kočijah, predsedniki najvišjih sodišč, mornarji in nepregledna množica. Na trgu Civilis je bil napravljen oltar, kjer je podelil kardinal nadškof Aguirre v kraljevi navzočnosti apostolski blagoslov. 21 strelöv iz topov je naznanilo začetek in konec procesije. Celo liberalno časopisje priznava, da Madrid kaj takega še ni videl. Zastav so našli v procesiji 4000. Med procesijo so izpustili s trakovi okrašenih 2000 belih golobov. Zvečer in ponoči je bilo mesto evharističnemu kongresu na čast slavnostno razsvetljeno. Kralj je priredil velik banket, h kateremu je povabil višjo duhovščino.

Napad svobodomiselcev med procesijo.

Svobodomiselnim junaštvom v Barceloni, Lizboni in v Ljubljani nasproti katoličanom se je pridruživlo tudi madridsko svobodomiselstvo. Velikastne procesije se sicer niso upali napasti, a ko se je pomikala procesija, so vrgli v postranski cesti Bordaderos bombo, ki je nevarno ranila več oseb. Svobodomiselne barabe so si res povsod enake!

Dnevne novice.

+ Skrbite za »Slovenca« in razširjajte ga. Vse naše somišljenike prosimo, naj se nikar ne utrudijo v delu za razširjanje dobrega tiska. To je danes nad vse potrebno. »Slovenca v vsako krščansko družino! Skrbite, da bodo imeli »Slovenca« vsi naši zaupniki, naši župani, naše gostilne, vsaka slovenska vas. Čeprav se je v zadnjem času v tem oziru dobro delalo in se je število naročnikov pomnožilo, bi bilo treba še več. Danes nastopamo novo četrtletje. Ob tej priliki naj bi se vse naše odličnejše rodbine, v katerih ni »Slovenca«, vsi naši somišljeniki, ki bi lahko utrpeli naročnino na »Slovenca«, spomnili na svojo strankarsko dolžnost do časopisja! Naša mladina — tudi ti povsod krepko agitiraj za razširjenje »Slovenca«!

+ Ljubezen do šole. Pod zaglavjem »Gibanje proti klerikalnemu šolskemu zakonu v Belgiji« piše »Učiteljski Tovariš« to-le: Iz Bruslja poročajo z dne 1. t. m.: Desettisoč liberalcev in socialistov je priredilo sinoči protestno zborovanje proti klerikalnemu šolskemu zakonu, ki nakazuje samostanom letnih 10 milijonov frankov iz državnih sredstev za šolske namene. Po ulicah se je zbrala na tisoče broječa množica. Vsi govorniki so povdarjali nujnost, da z vsemi sredstvi preprečijo uveljavljenje zakona. Zborovanje so zaključili ogorčeni klici: »Stran s klerikalizmom! Stran s samostani!« V celi državi valovi globoko gibanje, ki dobiva že take dimenzije, da je ljudska vstaja s težkimi posledicami neizogibna, ako vlada ne umakne šolskega zakona.« — Iz vsega se vidi, da slovensko liberalno učiteljstvo komaj pričakuje trenutka, ko se bodo začele v Belgiji zapirati vse šole, ki jih imajo redovi v svojih rokah. Večina belgijskih otrok obiskuje šole, ki so jih sezidali in vzdržujejo samostani. Prebivalstvo je s tem seveda zadovoljno, ker mu ni bilo treba razen nekaj podpore od strani vlade za šole ničesar prispevati. Ker so pa stroški za samostanske šole vedno večji, je nameravala prejšnja vlada samostanom za njih trud, delo in ogromne stroške, ki jih imajo, podpore z zakonom ustaliti in zvišati. Ta namera je samoobsebi umevno razdražila belgijsko svobodomiselstvo, kateremu sploh vse smrdi, kar nosi katoliško ime. K temu ogorčenju se je seveda pridružil tudi »Učiteljski Tovariš«, ki s tem dokazuje, da mu je šolstvo ravno tako pri srcu, kakor psu palica. Kaj so morda šole, v katerih redovnik podučuje, slabše ali dražje od onih, v katerih uče

posvetni učitelji? Je že tako, da liberalcem ne moremo nikdar ustreči. Kadar ima cerkev svoje šole, in četudi so te dobre, svobodomiselno učiteljstvo toliko časa vpije, da jih vlada zapre, četudi v veliko škodo prebivalstva, ki si mora za drag denar nove šole otvoriti in jih vzdrževati. Kadar so pa šole cerkvi enkrat iz rok iztrgane, tedaj pa začne liberalno učiteljstvo vpiti, glejte, cerkev je sovražnica šole! Tako izgleda ljubezen liberalnega učiteljstva do šole.

+ Nepotrebno veselje naših liberalcev. Naši liberalci se veselo dr. Ivčevičeve »zmage«, kot bi bil izvoljen eden njihovih. Res daleč morajo iti naši liberalci po »uspehe«. Sijajnega napredka pravašev v Dalmaciji pa seva naši liberalci nič ne beležijo. Sicer pa naj se naši liberalci preveč ne veselo: kar ni mogel rešiti Ploj, Ivčevič niti poizkušal ne bo. Za slovenski liberalizem Ivčevičeva izvolitev prav nič ne pomenja. Reški liberalni »Novi List«, kateremu »Narod« sicer brezpogojno verjame, včeraj celo piše, da je Ivčevič po naravi vladinovec in prijatelj klerikalizma in se čudi, kako more postati predstavnik »antiklerikalne struje«, o dr. Krstelju pa pravi, da je »opozicijsenalec in protiklerikalac«. Ali ni to nekaj, kar »Narod« radi svoje gonje nikdar razumel ne bo? Kaj pa pravi »Hrvatska Kruna«? Ta pa takole govori: »Protiv 5627 utvaraško-demokratsko - srbsko - talijansko - kapitalistično - občinskih glasova, umnoženih blagoslovom trogirskog opata, triju kaštelanskih župnika in fra Matasa i Maruna, kandidat stranke prava dr. Ivo Krstelj dobil je 4903 glasa, za 509 glasova više nego pred osam dana, a preko 4500 glasova više nego pravaški kandidat pred četiri godine. I ovaj impozantan broj pravaških glasova odgovor je utvaraško-demokratskih piskaralima, koji objaviše urbi et orbi, da će dr. Ivčević doživiti plebišit, a tamo izvojštio je ne samo Pyrhovu nego i nedičnu pobjedu, izvojevanu bajunetama carskim, librama kamatničkim, strahovladom pet občina najramotnijom korupcijom, mitom, nasiljem i bezakonjem, bezbrojnom asistencijom utvaraško-demokratskih perjanica, pod komandom Zemaljskog Odbora i naklonošću dalmatinske vlade. Pravški kandidat dobio je u užem izboru porast glasova u svim občinama, dočim je Ivčević u Kaštelima dobio manje nego u prvom izboru.« Ali ne bi bilo torej bolje, če bi se liberalci žalostili. Mi se veselimo nad sijajnim uspehom hrvaških pravašev v Dalmaciji, ki so dobili pri zadnjih državnozborskih volitvah skoro toliko glasov kot vsi združeni njihovi nasprotniki najrazličnejših naziranj, in pošljejo v državni zbor štiri svoje zastopnike, čistokrvni dalmatinski liberalci pa imajo samo enega zastopnika. Bodočnost je pravaška!

+ Shod S. L. S. v Kropi. Iz Kroke se piše: Na sv. Petra in Pavla dan popoldne se je vršil pri nas delavski shod, na katerem je poročal naš državni poslanec Pogačnik o delovanju bivšega državnega zbora, o novi politični situaciji, sosebno pa o draginskem vprašanju, katero je nas ob času volilnega gibanja posebno razburjalo. Shodu je predsedoval g. župan Ažman. Udeležba je bila prav velika. Poročilo g. poslanca se je z velikim odobravanjem vzelo na znanje.

+ Orli. Prihodnjo nedeljo, dne 9. julija t. l., se vrši v Ljubljani celodnevni tečaj vseh načelnikov Orlov. Tega tečaja se mora udeležiti v smislu sklepa odbore seje na Bledu pod strogo disciplino vsakega odseka načelnik.

+ Izvežbane pevce somišljenike in pevke somišljenice vabi odbor za mladeniški tabor, da nemudoma na dopisnici sporoče svoje naslove na slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«. Temu odzivu naj bi se odzvali posebno vsi naši gg. akademiki-pevci, članice in člani »Slomskove zveze« itd.

+ Na mladeniški tabor v narodnih nošah! Mladenci, ki ne bodo nastopili na mladeniškem taboru v orlovskih uniformah, naj bi v kolikor mogoče velikem številu prihiteli v Ljubljano v narodnih nošah. Naj bi na krajnih agitacijskih sestankih se posebno to povdarjalo!

+ Osmi na po umrlem g. župniku, Fr. Andrejaku, bo v torek dne 4. julija ob 8. uri jutraj v St. Vidu nad Ljubljano.

+ Iz finančne službe. Blagajnik deželnega plačilnega urada Emanuel Josin je imenovan za kontrolorja deželnega plačilnega urada. Davčna oficijala X. činovnega razreda sta postala davčna asistenta Ivan Gerčar in Viljem Praprotnik definitivni davčni asistenti ad personam so postali provizo-

rični davčni asistenti Stanislav Ribnikar, Stanislav Košir, Viktor Jeruc, Fr. Adamič, Franc Golia in Karel Golia.

— **Senzačna tatvina v vevški papirnici.** Noč je vzela uradnika vevške papirnice Ivana Karola Schreiberja, rojenega 1876 na Dunaju. Mož je služil kot uradnik v papirnici v Gratweinu in je tiste čase odpadel od katoličanstva k protestantizmu. V Vevče je bil premeščen po svoji družbi leta 1908. Dobival je mesečno plačo 160 K, imel je prosto stanovanje in kurjavo. V Vevčah je bilo že dolgo znano, da nekaj v pisarni ni v redu. Govorilo se je in precej glasno, da imajo v pisarni nekega uzmoviča. Zgodilo se je celo, da so poslali iz pisarne delavca na pošto s torbo, v kateri bi moral biti denar, a ko so na pošti torbo odprli, ni bilo denarja. Več delavcev je prišlo tako pred sodišče, a so bili oproščeni. Delavci tudi trde, da ni bilo vse v redu pri plačah in da tudi ni pravega reda v tvorniški bolniški blagajni. Delavce, ki so dobivali bolniško podporo, je S. vodil kot da delajo v plačilnih listih, a denar je obdržal sam. O teh neredih se je v Vevčah že dolgo govorilo, vse je kazalo s prstom na Schreiberja, pred leti se je o tem celo javno pisalo in opozarjala tvorniška uprava na te manipulacije, a stvar se je potlačila. Na Schreiberja je vse kazalo s prstom, ker je dasi oženjen živel zelo potratno in dajal velike napitnine, tako da so se ljudje upravičeno vpraševali, kje da jemlje toliko denarja, in to timbolj ker je pošiljal neki svoji znanki v Zagreb, kjer je služil pri vojaki, za svoje razmere precej velike vsote denarja. Obdolžili so ga tudi, da je v vevški tvorniški restavraciji med kegljanjem večkrat bilo kaj izmaknjene, kadar je bil Schreiber navzoč. Centralno vodstvo je končno zaukazalo, da naj se prične preiskava proti Schreiberju. Delovodjo, ki je zasačil Schreiberja, gledajo gospodje vevške tvornice vsi po strani, ki nič radi ne vidijo, da se je preiskavalo in da ima vso zadevo v rokah že ljubljansko deželno sodišče. Schreiberja samega je pa vzela noč. Izginil je iz Vevče; ne ve se kam. Iz Zidanega mostu je došlo pismo njegovi ženi in tvornškemu vodstvu, naj ga ne iščejo. Vsekakor je vsa zadeva precej skrivnostna in taka, da mora vzneti jati senzacijo. Kako to, da se mu je dala prilika, da je lahko zapustil Vevče, ko so zdaj popolnoma odkrile Schreiberjeve manipulacije? Ali se kje smrdi?

— **Pogovor v kamniški Bistrici.** Acl: »Poglej, poglej, Nac!, dr. Tavčar in dr. Triller sta tudi tukaj. Kaj pa je ta dva sem prineslo?« — Nac!: »Tuji zobje jih bole, zato sta bila včeraj na Veliki planini. Pa menda ni dosti pomagalo. Saj dr. Tavčar, ko je čez Dol prišel v Bistrico ves lačen, truden in potan, se je težko vsedel na klop pred kočo in obupno vzdihnil: Za umret' mi je.«

— **Lažnikom.** Novomeški dopisnik »Jutra« poroča dne 22. junija t. l. o volitvah v Prečni. Med drugim trdi to-le: »Gosp. župnik so bili pri komisiji ter pridno spravljali njim zoprne glasovnice v malho ter jih nadomestili z Jarčevimi.« Vsak pameten človek, ki ve, kako se dandanes volitev vrši, uvidi na prvi hip, da je ta trditev laž. Kot član volilne komisije sem zaznamoval v volilnem imeniku volilce, ki so pri volitvi oddajali glasovnice z legitimacijami. Teda, ko bi tudi hotel uganjati goljufijo, bi ne imel časa zato; kajti volilci ne pridejo voliti, kakor so vpisani v imeniku, po vrsti, in zato jih je treba iskati po imeniku. Pa bi tudi ne mogel slepariti radi navzočih volilcev obeh strank; saj ni bil volilni komisar sam s komisijo, marveč je bilo vedno na 100 volilcev navzočih. Mnogo volilcev je stalo tik mene in ti bi takoj sleparije opazili in jih naznanili volilnemu komisarju. Tistega očividca pa prosim, naj pove, pri katerih volilcih sem spravljaj glasovnice? Imena naj navede in svoje tudi. Vzemimo, da bi bil res tako spreten pri tej manipulaciji, da me ni nihče opazil razun očividca; tudi v tem slučaju bi take krivice nikakor ne bil mogel storiti, ker nisem imel nobene glasovnice, razun svoje, katero sem pri volitvi oddal predsedniku. Druge glasovnice pa nisem imel nobene, ne prazne, ne popisane. Tudi pri agitaciji se nisem zaletel ne jaz, ne gosp. kaplan, ki ga dopisnik tudi omenja. Sicer sva pa malo glasovnic napisala: jaz sam kakih 15, gosp. kaplan pa nekaj več; ogromna večina naših somišljenikov je sama napisala glasovnice, kar je tudi najbolj prav! Malo glasov se vam zdi Vaših! Ni čuda! Saj niste bili niti edini o kandidatu! Nekateri ste volili Klinca, drugi Majerla. Previdnejši Vaši možje so slednjič sami to zmedo spoznali in so volili na našo stran, da še celo Vaši agitatorji so sled-

nji Jarca volili! Kako resno ste te candidature vzeli, priča dejstvo, da so nekateri z Majerlom šale in burke uganjali, češ, le volimo ga! Bomo ceneje meso jedli; tudi duhovniki ga bodo volili; je baže dober mesar! To je politika, da kar poka! In s Klincem je bila ista! Sam vedno zatrjuje, da ne mara politike, naši napredni ga pa vedno štelijo med kandidate. Taka vaška politika ni za nas in zato jo v naši občini odločno odklanjamo. — Anton Šmidovnik, župnik.

— **Hipna blaznjava.** Nenadoma je na umu obolela v Trstu 40 letna Ana Kocjančič. Prepeljali so jo v opazovalnico.

— **Žepna tatova,** in sicer dninarja Humbert Romito in Peter Deluk, oba stara znanca kazenskega zakona, sta bila v Trstu aretirana, ker sta preteklo noč v kavarni »Universe« stikala po žepih nekega spečega gosta in mu izmaknila 6 kron.

— **Identificiran** je oni neznanec, ki se je predvčerajšnjim zgrudil onesveščen na mostu Ponte della Fabbra v Trstu in bil prepeljan v bolnico, kjer je umrl. Pokojnik je 78 letni natakar Ivan Vatan.

— **»Pikelhaube« so odvzeli tržaškim redarjem** šele potem, ko sta se dva redarja na straži onesveščena zgrudila na tla. Nemških šeg se tudi solnce naveliča greti.

— **Žrtve viharja v Trstu.** Iz Trsta poročajo: Vsak dan skoro vrže na dan morje žrtve, ki so se ponesrečile ob zadnjem viharju, in čim dalje časa so v morju, tem težje je dognati njihovo identičnost. Večinoma so mornarji. Njihovi tovariši, ki so jih preživeli, so večji del že odpotovali iz Trsta in tako so oblasti navezane samo na pisma in dokumente, ki jih najdejo v žepih nesrečnikov. Na fotografiranje utopljenecv ni misliti, ker nimajo njihova obličja nobenega izraza več. Oči in ušesa manjkajo, glave pa so razgnete, da jih ni mogoče spoznati. Dne 27. junija so potegnili iz morja tri ponesrečence, žrtve viharja. Identiteto se bo posrečilo dognati samo pri enem, ker so našli v njegovi obleki pisma. Bržkone je francoske narodnosti. Omenjenega dne so tudi pričeli dvigati iz morja ponesrečene jadrnice. To je bilo potrebno tudi že zaradi tega, ker so ovirale pristaniški promet. Trajalo pa bo to precej časa, ker so bile mnoge ladje polne blaga. Dviganje jadrnic je mnogo lažje, kot parnikov, pri katerih pridejo v poštev kotli in stroji. Ker se je ponesrečilo toliko ljudi, imajo škodo tudi ribiči, ker mnogi ljudje nočejo jesti rib, dokler ne bodo dobili iz morja vseh ponesrečencev in še potem jih ne bodo dolgo časa marali, ker so mnenja, da se ribe rede od človeških trupel. Zlasti sardele in sardine so baže tako človekoljubne, in ker se sedaj nalovi velike množine sardel, ki so glavno živilo revnejšega prebivalstva, imajo ribiči veliko škodo, ker ne morejo prodati rib. Toda tudi ostale vrste rib se slabo prodajajo in ribja tržnica je slabo obiskana.

— **Mlad hrvaški umetnik,** 16letni Zlatko Baloković, je 23. junija na zagrebškem deželnem glasnem zavodu prestal zaključno umetniško izkušnjo, kot edini izprašanec letošnjega leta. Soglasna sodba izpraševalne komisije je bila iz vseh predmetov: izvrstno. Ravnatelj prof. Klaić mu je izročil umetniško diplomu in ga slavil kot rojenega in dovršenega umetnika. Sošolci in došolke pa so mu darovali srebrn lovorov venec in kito cvetja. Mlademu umetniku-goslaču je po sodbi vseh odmerjena velika bodočnost.

— **Obesil se je** na sv. Petra večer v Dragi pri St. Rupertu 30 letni fant Alojzij Breznikar. V cerkev ni hodil. Vzrok najbrže sramota.

— **Soteska »Doveršnik« na Hrušici pri Jesenicah,** katere popis prinese prihodnji »Planinski Vestnik«, nudi radi divje krasote mnogo zanimivega ter se izletnikom prav toplo priporoča, da se jo ogledajo, posebno pa turistom, da turo od Golice nazaj čez Hrušiško planino napravijo, skozi to sotesko na postajališče Hrušica. Pot je vseskozi markirana. Neposredno pred vhomom v sotesko, 6 min. od postajališča Hrušica, se je s t. t. m. otvoril nov planinski hotel-penzijon »Jasno Selo« z 39 sobami in velikim vrtom. Tam je potniku dano, da se z dobrimi jedili in pijačo okrepeča, dalj ali manj časa biva.

— **Otrok se pri kresu opekel.** Na kresni večer so v Dvorjah žgali kres. Tu se je nahajal tudi dve leti stari deček Franc Prešern, sin gostilničarke v Dvorjah. Vsled malomarnosti navzočih je padel deček v žerjavo ter se nevarno opekel na obeh rokah.

— **Poizkušen samoumor.** Janez Korošec, 23 let star poljski dninar v Go-

ričici pri Moravčah, se je doma na Gmajni vsled »nesrečne ljubezni« s samokresom ustrelil v prsa in se smrtno-nevarno ranil. Pripeljali so ga v tukajšnje deželno bolnico.

— **Požar na Sušaku.** Na Sušaku pri Reki je zgorel nek parni mlin. Poškodovanih je več oseb.

— **Boljši komis.** Cesar je določil, da dobe vojaki boljši komis, kot je bil dosedanj. Dobili bodo vsak dan 700 gr. kruha (dozdaj 840 gramov), napravljene iz ržene moke, ki bo bolj očistena otrobov, kot dozdaj. Tak kruh bodo dobivali, ko porabijo moko, ki jo še imajo, pri armadnih zborih št. 1 do 15, 16. armadni zbor pa dobi komis iz pšenične moke.

— **Nove orglje farne cerkve v Voloski.** »Kur- und Badezeitung der österreichischen Riviera« piše: Neko radostno oživljenje, interes za okrašnje našega božjega hrama se je z veseljem zamoglo opazati v zadnjem času. Kakor kratko časa tudi opravlja naš sedanji veleč. dušni pastir župnik Defar volosko župnijo, se mu mora vendar priznati za njegovo požrtvovalno in intenzivno stvarjenje, vso pohvalo, ker samo zavednemu stremljenju njegovega delovanja je pripisovati, da je farna cerkev v Voloski dobila nove, po najnovejšem priborenju orgljarske umetnosti, sestavljene orglje. Po tem od slavnoznanega orgljarja Zupana iz Kamnegorice na Kranjskem, postavljenem krasnem delu, pridobi farna cerkev pri sv. Ani za vedno v božjo čast služeči umotvor. Od te sestave orgelj lahko po pravici trdimo, da delo samo mojstra hvali, ker po sodbi mnogih izvedencev je to 119. delo vložilo eno nadaljne pero mojstru v lavorjev venec slave. Naj bi mnogobrojni glasovi lesenih in kovinastih grl prav dolgo in često mojstra vseh mojstrov — Boga — hvalili in to vzvišeno, kakor reka po cerkvi vršeče igranje 20 registrov, poviševalo ter poveljevalo pobožnost vernikov.

— **Za njo zdihujejo srebrnih kron solze . . .** V sredo so v Trstu pokopali tednik Narodne delavske organizacije »Svoboda«.

— **Nabiranje krajepisnih imen.** Od Velike noči do današnjega dne so zbirke krajepisnih imen izročili Matici Slovenski naslednji gospodje: Jos. Lipovec, nadučitelj v Bukovju; Ign. Merhar, župan v Dolenji Vasi pri Ribnici; Maks Hočevar, strokovni učitelj na meščanski šoli v Krškem; J. Cvirn, nadučitelj v Leskovcu; Karol Hlebec, učitelj na Vel. Ubeljskem; Jos. Mermolja iz Sela pri Črničah na Goriškem; prof. Iv. Koštial v Gorici; Rudolf Reja, učitelj v Zapotoku pri Kanalu; M. Kováč, župan v Depalji Vasi pri Pontablu na Koroškem in po g. dr. Žmavcu dijak I. dr. gimnazije ljubljanske: Fr. Čošarek (VII a), Jan. Lesar (VII a), J. Miklič (VI.) in Frid. Gorše (VI.). V imenu Maticе Slovenske bodi vsem tem gg. nabirateljem in posredovalcem izrečena najiskrenejša zahvala za njih trud in prizadevanje. Obenem so nujno prošeni vsi tisti gospodje, ki so pred daljšim ali krajšim časom obljubili v svojih krajih nabirati za Matico krajepisna imena, naj blagovolijo toliko truda v ta namen žrtvovati, da bodo mogli svoje zbirke dovršiti in izročiti vsaj do konca septembra t. l.

— **»Glasbena šola« v Kranju.** Iz Kranja se nam piše: »Glasbena šola« v Kranju je napravila sinoči javno produkcijo, da so se pokazali uspehi učencev in učenk. Napredek je lep in »Glasbena šola« kot šola za kranjske učence in učenke je vse hvale vredna. Na mestu pa ni bila produkcija s hčerko dr. Tavčarja. Čudimo se, da g. ravnatelj Hubad ne čuti, kaj Tavčarica namerava. Ta tuja primes nam ne ugaja in jo bomo odločno zavrnil. Na to pozor!

— **Lov občine Iška Loka.** Dne 8. junija 1911 ob pol 11. uri dopoldne se bo dajal pri tukajšnjem c. kr. okrajnem glavarstvu lov v najem. Ker je ta lov v neposredni bližini Ljubljane, je prav pripraven za ljubljanske lovce. Torej pozor!

— **Društvo »Kranj«** napravi v nedeljo, dne 2. junija, izlet na Javornik in skozi Vintgar na Bled. Sveta maša bo na Dobravi in obed pri Zumru. Izletnikov bo okoli 50. Drugo nedeljo bo društvo »Slovenska Straža« imelo veselico na verandi »Ljudskega doma« v Kranju.

— **V Lešah** je v izobraževalnem društvu predaval 29. junija predaval o novem volilnem redu domači g. župnik Bleiweis.

— **Welss aretiran?** Iz Curiha javljajo, da so ondi aretirali iz Celovca pobeglega predsednika koroške centralne blagajne in več članov curiške diskontne banke. Tako javljajo nemški listi.

— **Slovenec ponesrečil v ameriškem rudniku.** Dne 13. junija je ponesrečil v Stone City mladenič Fran Žabkar. Zdrav in vesel je šel zjutraj na delo in okoli pete ure popoldne so ga našli mrtvega pod plastjo kamenja, ki se je bilo odtrgalo in ga podsulo. Doma je bil nekje pri Krškem na Dolenjskem. V Ameriko je prišel pred 11 meseci iz Nemčije.

— **Vlak povozil Slovence v Ameriko.** V Aldridge, Mont., je pred dnevi povozil vlak Slovenca Mihaela Lamuta. Rajni je bil star 60 let in doma nekje blizu Črnomlja.

— **V Ameriki umrli Slovenci.** V Kaylor, Pa., je umrl štajerski Slovenec Josip Rataj. Bolehal je že dalje časa. V Ameriki zapušča žalujočo ženo in enega brata. — V Diamondville, Wyo., je umrl slovenski rojak Ivan Peterneil. Rajni zapušča vdovo s štirimi neprekrbljenimi otroci. — V Jolietu je umrla gostilničarjeva soproga Ana Horvat, rojena Štefanec v Obrhu, dragatuške fare na Dolenjskem. Bila je stara 35 let. Prišla je pred še ne šestimi leti v Ameriko.

VSTAJA V ALBANIJI.

Turški notranji minister o vojni nevarnosti na Balkanu.

»Daily Telegraph« poroča, da je turški notranji minister izjavil, da je albansko vprašanje rešeno. Rešeno pa še ni črnogorsko vprašanje, ker dela Črna gora za vojsko na Balkanu in skrbi za orožje Albancem. — Avstrijski poslanik v Carigradu, Pallavicini, je izjavil velikemu vezirju, da bi v slučaju kake vojske Evropa ne intervenirala. — Turki so sicer z velikim bobnanjem razbotali pomiloščenje Albancem, a Toghut paša prej ko slej požiga albanske cerkve in vasi, turški vojaki onečašajo albanske žene in more može in otroke. Vse to pa Evrope ne gane, ker se ne gre za jude, marveč zgolj za zatiran albanski rod, ki se žilavo bori za svojo svobodo in da se reši turkega jarma!

Štajerske novice.

— **Na ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru** se vrši vpisovanje za prvi letnik v torek, dne 11. julija, od 8. do 12. ure dopoldne. Sprejemne izkušnje trajajo potem do 13. julija. Vpisovanje v pripravnico se vrši tudi 11. julija od 8. do 12. ure. Natančna pojasnila daje vodstvo zavoda (Maribor, Schmiederergasse št. 15).

— **Nagloma umrl** je notar v Marenbergu Mat. Bežan.

— **V smrt na vešala** je bil obsojen pred mariborskimi porotniki 24 let stari Janez Jerenko iz Hodoš, ki je ubil spečega 20 let starega posestnikovega sina Valentina Brodnjaka. Brodnjak je vinjen na poti iz gostilne domov obležal in zaspal. Jerenko pa je šel domov po sekiro in osovraženemu Brodnjaku zadal s sekiro tri smrtonosne udarce. Brodnjak je bil takoj mrtev. Jerenko je nato slekel umorjenemu čevlje in mu vzel iz žepa 1 krono 96 vin. Ta denar je šel nato nazaj v gostilno zapit. Prej je hotel truplo še zagrebsti, kar se mu pa ni posrečilo.

— **Kako se dajo potegniti graški postrežčki.** »Grazer Tagblatt« poroča o sledečem dogodku. Pri zadnjih volitvah je prišel nek tujec k nekemu graškemu postrežčku ter ga pozdravil: »Servus stari!« Postrežček (četudi ga še ni nikoli videl): Servus! Tujec: »Imaš čas?« Postrežček: »Seveda.« Tujec: »Imam nekaj zate! Saj me poznaš. Jaz sem sluga »Steierhofs!« Postrežček ga sicer ni poznal, kar ga pa sicer ni oviralo, da bi ne vprašal, kaj ima zanj dobrega. Tujec: »Nek potnik je pri nas izstopil; ta ima dva kovčka, ki ju je treba odnesti na kolodvor.« Postrežček (vesel): »Dobro. Kdaj pa naj pridem?« Tujec: »Ob 6. uri.« Postrežček: »Torej dobro, ob šestih!« Tujec (odhajajoč): »Pa gotovo! Servus za ta čas!« Zadovoljno je gledal postrežček za prijaznim slugo »Steierhofs« in se veselil že v naprej lepega zaslužka. Tu pride v vsej naglici tujec nenadoma nazaj. »Na, taka smola!« Postrežček (radovedno): »Kaj pa je?« Tujec: »No, le pomisli. Sedaj bi moral za plačilnega natakara nekaj nakupiti, ko pa sem hotel stopiti v trgovino, opazil sem, da nimam nobenega krajcarja pri sebi. Ali mi moreš posoditi za ta čas 1 K 60 v.?« Postrežček: »O, zakaj pa ne?« Potegnil je iz žepa mošnjiček ter mu naproseno odštel, nakar je neznanec hitro izginil. Zvečer ob 6. uri, točno kot mu je bilo naročeno, je bil postrežček v »Steierhofu«, da bi odnesel potniku kovčke na kolodvor. Kako pa se je začudil, ko je tam našel še šest drugih postrežčkov, ki so čakali na isti posel. Ko je teh sedem postrežčkov po daljšem čakanju poprašalo po dozdevnem slugi hotela,

dognali so presenečeni, da med hotel-skimi slugi nobenega ni, ki bi tako izgledal, kakor oni, ki jih je naročil. In ko so potem izvedeli, da je vsako izmed njih dal napačnemu slugi posojila od 1 do 2 K, potem so se šele zavedli, da so nasledil navihanemu sleparju na limanice. In šli so, za eno upanje revnejši, na svoja stojišča ter naznanili zadevo policiji. Kmalu nato se je posrečilo policiji izslediti krivca, ki je bil brezposeln točaj Karel Kemmer, ki je došel pred par dnevi iz Trsta. Izročili so ga sodišču, ki ga je obsodilo na dva meseca strogega zapora. Zaradi enakih dejstev je bil že večkrat kaznovan.

Š Sestro po nesreči ustrelil. Revolver se je izprožil posestnikovemu sinu Buhu v okolici Kozjega, ko se je z njim igral. Strel je zadel Buhovo sestro v hrbet. Ranjeno dekle so prepe-ljali v bolnišnico.

NOVI NEMIRI OB VOLITVAH V GALICIJI.

Iz Lvova se poroča o novih, velikih nemirih med rusinskimi kmeti v okraju Kalusz, kjer si nasprotujeta dva rusinska kandidata. Vojaki in orožniki so koncentrirani v Stryju, ker požigajo kmetje hiše, razdirajo mostove, pulijo brzozjavne drogove in poškodujejo železniške tračnice. Med vojaki in kmeti so bili spopadi, pri katerih je bilo ranjenih nad 200 in nekaj oseb tudi ubitih. Lvovsko namestništvo deloma potrjuje ta poročila. V pobunjenem kraju je odpotoval kaluszki okrajni glavar. Nadaljnja poročila pa trde, da so v občini Njegovice kmetje pobili okna svojim političnim nasprotnikom, poškodovali vodnjake in gospodarska poslopja in uničili poljske sadeže.

BULGARSKO NARODNO SOBRANJE.

Bulgarsko narodno sobranje je v prvem branju sprejelo zakonski načrt o izpremembi ustave in ga nakazalo komisiji 33 članov, da ga še enkrat prouči. Med živahnim odobravanjem je ministrski predsednik Geson obsojal napade na bulgarskega carja Ferdinanda.

ODSTOP SRBSKEGA MINISTRSTVA.

Pasicevo ministrstvo je zaradi nasprotstev med finančnim in trgovinskim ministrom v zadevi posojila hipotekne banke podalo demisijo.

VELIKANSE TURŠKI PORAZ PRI HODEJDI.

Iz Hodejde poroča Reuterjev urad, da so izgubili Turki v boju z Arabci dne 17. m. m. nad 2000 mož.

V ITALIJI ZAPRTI AVSTRIJCI.

Zrakoplov »Tirol«, ki je plul čez Benečano, so v Vidinu ustavili in konfiscirali. Kot vohunstva sumljive so zaprli v Vidinu nadporočnika Sarley, cesarskega svetnika Heigla, trgovca Schweighoferja in fabrikanta Waldla iz Inomosta. Zrakoplov je plul že dvakrat po Italiji, ne da bi bili delali Italijani kake sitnosti. Iz Inomosta je došel zunanjemu ministrstvu brzozjaven protest, ki zahteva, da naj izpuste aretirance.

VELIKI IZGREDI STAVKUJOČIH MORNARJEV V HULLU.

London, 1. julija. V Hullu so priredili stavkujoči mornarji velike izgrede. Policijo so obmetavali s kamni. Ko jih je napadla policija s sabljami in jih več ranila, so splezali mornarji čez zid na pokopališče, odkoder so metali velike kamne na policijo. Stavkujoči mornarji so razbili pisarno paroplovne federacije in pisarno za prosto delo. Policisti na konjih so napravili red. Ranjenih je bilo več policistov. Ranjenih je bilo tudi 17 stavkujočih mornarjev, ki so jih prepeljali v bolnišnico. Stavkujoči mornarji so tudi razdajali pisarne proge Nelson. Iz Londona so odposlali v Hull 500 policistov.

Ljubljanske novice.

Ij Somišljeniki in somišljenice! V dneh 17., 18., 19. in 20. avgusta bomo na mladeniškem taboru pozdravljali v Ljubljani veliko številnih hrvaških, čeških in poljskih akademikov. Častna dolžnost naših somišljenikov in somišljenic je, preskrbeti dragim gostom brezplačna prenočišča. Prosimo Vas, da vsaj tekot prihodnjega tedna t. a. ko javite število postelj, ki ste jih gostom akademikom pripravljali odstopiti. Pisarni za mladeniški tabor v Ljubljani, Katoliška tiskarna, III. nadstropje, ustmeno ali pa po dopisnici. Še enkrat prosimo, da ta naznanila naši somišljeniki in naše somišljenice takoj izvrše, da je mogoče vse lepo urediti.

Ij Člani in članice Slovenske kršćansko-socialne zveze se zbera jutri dopoldne točno ob 3/4 pred »Društvenim Domom« na Viču-Glincah. popol-

dne ob 1/23. uri pa v viško-glinški cerkvi. Somišljeniki in somišljenice, pridite v velikem številu!

Ij Pevke in pevci »Ljubljance«. Prosimo Vas, da se polnoštevno zberete jutri popoldne ob 2. uri v društvenih prostorih, da skupno odidemo k viško-glinški slavnosti. Obleka navadna. Oni gospodje, ki se pridružijo dopoldne društveni deputaciji, naj bodo v društvenih prostorih ob 8. uri zjutraj. Dopoldne črna obleka. — Odbor.

Ij Ljudski oder ima danes, v soboto ob 8. uri zvečer v Katoliški tiskarni važno sejo. Ker je stvar važna in nujna, prosimo vse odbornike, da se je sigurno udeležijo. — Odbor.

Ij Izredna zabava v Ljubljani — liberalci sebe psujejo. Da doslej liberalci na magistratu niso nič koristnega delali, sedaj najbolj potrjuje — liberalno časopisje. Sedaj, ko vodi posle na magistratu vladni svetnik, so nakrat dobili še-le liberalci »veselje do dela«. Celih 15 let niso prišli za reforme in bilo je treba še-le, da so bili izvoljeni v občinski svet pristaši S. L. S., da so liberalce spomnili, na kaj so liberalci vse pri svojem liberalnem gospodarstvu pozabili. Staro kimanje je že sedaj naša delegacija pregnala in liberalci že morajo vpiti po stvarih, za katere se prej niso 15 let nič brigali. Seve je to samo vpitje, ker bo treba še-le dela naše delegacije, da se resnično kaj stori, kajti liberalcem je res vse samo za vpitje, delo bodo morali potisniti naprej naši zastopniki. Sedaj liberalcem v »Narodu« nakrat manjka »boljšje arovizacije mest«, »regulacije stanovanjskih razmer« itd. Pred volitvami so pa tako kričavo hvalili »vzorno mestno gospodarstvo«! Sedaj pa sami priznavajo, da je v glavnih točkah bilo liberalno gospodarstvo za nič, ker najpotrebnejšega ni preskrbelo! Kdo drugi pa je zakrivil sedanje stanovanjske razmere kot Ivan Hribar! Zakaj pa vleče bogato plačo kričavi tržni nadzornik Dolfe Ribnikar, če ni sposoben kaj napraviti v korist arovizacije mesta? Tako liberalci sami dokazujejo, da je Dolfe Ribnikar bil nastavljen na magistratu samo za politične shode, ne pa v prvi vrsti za to, za kar je plačan. Liberalno gospodarstvo bo vedno bolj kazalo gola rebra in to liberalce boli. Njihove trombe o »dobrem liberalnem mestnem gospodarstvu« se vedno manj ubrano glase. Liberalci sedaj v Ljubljani se b. e. psujejo. Ali si morete misliti v Ljubljani večje zabave v dobi kislih kumar?

Ij Nove liberalne ekvipaže. Po veselici šentpeterske podružnice Ciril Metodove družbe so se odlični liberalci ponoči peljali od »Zlate kaplje« v »Narodno kavarno« v najmodernejših liberalno-strankarskih ekvipažah — v »šajtrgah«, seve spremljajoč to vožnjo s primernim rjovenjem. Na ta slavnostni »sprevod« menda še včeraj g. Leopold Tratnik ni pozabil, ker je preko svojega vrta psoval goste na vrtu »Rokodelskega doma« z »barabami«. Ali je bil morda g. Leopold Tratnik jezen, da ga liberalna inteligenca ni povabila k svoji vožnji v »Narodno kavarno«?

Ij O občnem zboru uradniškega konsumnega društva je »Narod« priobčil infamno osebno poročilo, iz katerega se vidi strankarstvo. Na to poročilo odgovorimo v ponedeljek.

Ij Radi volitev. Na občnem zboru uradniškega konsumnega društva se je čulo, da je Zveza slovenskih zadrug dala pred deželnozborsko volitvijo, pri kateri je kandidiral društveni predsednik Reišner, 7000 K, da ni to društvo pred volitvami napovedalo konkurza.

Ij V Tomišelj poleti kot smo že sporočili, jutri zjutraj ob ugodnem vremenu križevniška moška Marijina družba. Nadjati se je, da se tega božjepotnega izleta udeležijo člani polnoštevno, obenem pa pripeljejo seboj mnogo znancev in prijateljev. Odhod točno ob pol 6. uri z dolenskega mostu.

Ij Počitniško vprašanje. Dunajski stariši so potom lista »Deutsches Volksblatt« protestirali zoper odredbo naučnega ministrstva, ki je podaljšal šolsko leto 1910/11 čez postavno dobo desetih mesecev ter vprašali: »Z ozirom na določilo § 53. dokončnega šolskega leta in učnega reda ddt. 29. septembra 1905, ki veli, da traja šolsko leto na ljudskih šolah deset mesecev; z ozirom na § 38. deželnega zakona (na Nižje-Avstrijskem) ddt. 25. dec. 1904, ki pravi, da naj se pouk na ljudskih šolah v onih krajih, kjer so srednje šole, začenja in končava ob istem času na vseh zavodih; z ozirom na to, da se je letos pričel pouk na ljudskih in meščanskih šolah že 9. septembra in naj bi se končal šele 15. julija, ter bi torej tekoče leto trajalo več nego deset mesecev, si usojta uredništvo lista »D. Volksbl.« vprašati sledeče: Ali smatra

vaša prevzvišenost, da je podaljšanje šolskega leta 1910/11 z zgorajšnjimi določili v soglasju? Nebroj družin, ki njih otroci hodijo v ljudske in srednje šole, čakajo na zgorajšnje vprašanje iz mnogih razlogov določnega odgovora.« — Tudi nekaterim ljubljanskim starišem je najnovejši odlok naučnega ministra zmešal načrte za počitnice, ter bi imeli razlogov dovolj za enako pritožbo. Mnogi uradniki imajo te dni dopust ter bi se radi podali s svojimi otroci na oddih, ali — — — Na ljudskih šolah nastanejo zmešnjave, ker odhajajo otroci že prve dni meseca julija na srednje šole in dobe v roke spričevalo, pa se ne vrnejo več. Ljubljanski otroci, ki dobe ustanove za Gradež, se poslavljajo danes, drugi naj se pa pariyo v vročini še pol meseca. Že okoliščina, da se v šoli zdaj nič več ne doseže, bi govorila za to, da se vse ljubljanske šole zaključijo vsaj koncem prihodnjega tedna. Naj bi naša šolska oblast ustregla starišem in otrokom ter vplivala na Dunaju, da se ne krši določilo paragrafov.

Ij Na tukajšnji orglarski šoli bo sklep šolskega leta v četrtek dne 6. julija. Ob sedmih bo sveta maša v alojzijeviski kapeli; ob osmih pa se prične v šolskih prostorih (Alojzijeviske, Poljanska cesta 4, II. nad., št. 40) javno izpraševanje učencev in se bodo vršile produkcije na klavirju, orglah, v koralnem in figuralnem petju.

Ij Potujoča igralna družba g. Stojkoviča jutri zvečer ob pol 9. uri priredi v veliki dvorani »Uniona« znamenito Ogrizevičovo igrano »Hasan Aginica«, ki vzbuja povsod veliko pozornost. Poročilo v »Edinosti« o g. Stojkoviču v Tolminu je bilo po došli nam informacijah popolnoma neosnovano in je g. Stojkovič popolnoma korektno ravnal. Nihče ga ni v Tolminu opozoril, da bi imel še kaj stroškov in mu je igralna dvorana brzozjavno bila brezplačno zagotovljena. Vse, kar se je zahtevalo, je g. Stojkovič plačal, tudi za razsvetljavo. Gosp. Stojkoviču je bila z onimi namigavanji v »Edinosti« storjena krivica in je pričakovati, da jo bo »Edinost« lojalno popravila. Gosp. Stojkovič že 30 let odlično deluje na polju gledališke umetnosti ter je bil član gledališč v Zagrebu in Belgradu in pred leti tudi režiser v Ljubljani.

Ij Konecletne skušnje v šoli »Glasbene Matice« se bodo vršile po sledečem redu: V ponedeljek, dne 3. julija za gosli in klavir, šola g. Vedrala ter za klavir, šola g. Pavčiča in gđ. Praprotnikove; v torek, dne 4. julija za klavir, šola gospe Talichove in za gosli, šola g. Rezeko; v sredo, 5. julija za klavir, šola gđ. Chlumecke in g. šol. ravnatelja Gerbiča. Začetek skušnjam je vsaki dan ob 4. uri popoldne. Starši, njih namestniki in društveni člani imajo k tem skušnjam prost pristop. — Društveno ravnanje »Glasbene Matice«.

Ij Tatvina. Pred par dnevi je bila vdovi Mariji Grošelj ukradena na Emonski cesti št. 10 na zidu viseča srebrna moška ura s srebrno verižico. Poizvedbe so obrnile sum na neko v isti hiši stanujočo postrežnico. Ko je šla namreč Grošelj po vodo, je pustila sobo odprto, osumljenka pa je stala pred vrati. Ko se je Grošelj povrnila, ni bilo ure več na zidu. Pri tozadevnih poizvedbah je policija tudi dognala, da je dala osumljenka včeraj nekemu postreščku zastavni listek »Mestne zastavnice«, na katerem je zastavljena zlata ženska ura za 30 K, češ, naj ga proda za vsako ceno. Izgovarja se, da ga je našla pred dvema mesecema.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivana Kordek, zasebnica, 27 let. — Fran Pukelstein, nadarbinar, 73 let. — Mat. Arkl, poštni sprevodnik v p., 77 let.

Ij Bosonog izvošček. Da se bližajo vroči pasji dnevi, je pred par večeri dokazal pred južnim kolodvorom nek izvošček. Ker mu je bilo na kozlu sedečemu prevroče, si je sezul čevlje in bosonog pričakoval pasažirjev. Ker pa policija za tako komodnost nima smisla in tudi v doedanjih tozadevnih predpisih ni nikjer govorjeno o bosonogih izvoščkih, je preskrbljeno, da bode moral od sedaj naprej sedeti kakor drugi tovariši na kozlu obut.

Ij Kolo ukraden je bilo sinoči med 4. in 6. uro izposojevalki koles ge. Ani Goršičevi z dvorišča na Dunajski cesti št. 16. Kolo je znamke »Standart«, črno pleskano, »Torpedo« prostega teka in ima na prvem kolesu zakrpano pnevmatiko. Kolo je vredno 200 K.

Ij Stari nagajivec. Ko je včeraj sedela na klopi na Cozjovi cesti neka služkinja z otroci, se ji je natihoma zadaj približal znani žganjar Göck ter jo tako udaril s palico po hrbtu, da jo je telesno poškodoval. Tudi poleg nje sedeči otroci so se Göcka hudo prestrašili.

Ij Utopljenca okradel. Dne 25. t. m. so v Fužinah iz Ljubljanske potegnili truplo od dne 16. m. m. pogrešanega tovarniškega uradnika Viljema Pavlina. Iz vode ga je potegnil Anton Habič, dninar v Fužinah. Pri tej priliki mu je iz žepa telovnika potegnil srebrno žepno uro s pozlačeno verižico ter si jo prilastil. Ker je truplo še do drugega dne na licu mesta ležalo, je šel Habič drugo jutro zopet tja, slekel mrtvecu telovnik, katerega je v Ljubljani opral in ga nesel domu sušiti. Orožniki so našli pred hlevom obešen telovnik, katerega so sedaj vzeli in položili na mrtveca. Habič je priznal tatvino. Pravi, da je to storil iz revščine. Glede žepne ure pravi, da jo je spravil na podstrešje, da mu je pa neznano kam izginila. Nasproti tamošnjemu gostilničarju se je pa izrazil, da jo je pohodil.

Ij Zadruga pekov in kolačnikov v Ljubljani nam pošilja sledečo izjavo, ki slove: Z ozirom na nastali popolnoma neopravičeni štrajk ljubljanskih pekovskih pomočnikov ter z ozirom na razne od gotovega stranknega časopisja med občinstvo razširjajoče neresnice glede delavnega časa pomočnikov, plač in sanitarnih nedostatkov v pekarnah prisiljena je podpisana zadruga v interesu svojih članov in sploh konsumentov slavnemu občinstvu podati tem potom tozadevna pojasnila. Kar se tiče stavke pekovskih pomočnikov same se smatra od strani pekovskih mojstrov ista kot neopravičeno uprizarjeno, kajti kljub temu, da se je od strani mojstrov določil dan 28. junija, ko se je imel vršiti izvanredni združni občni zbor pekarske zadruge kot odločilen glede mirne poravnave, so vendar pomočniki sklicali za dan 26. junija zborovanje in takoj sklenili splošno stavko. O tem svojem sklepu so sicer mojstri pisмено obvestili, toda zvečer ob 6. uri ni bilo ničesar več mogoče ukreniti proti sklenjeni stavki. Žalibog je bilo med gg. mojstri takoj nekaj judežev, ki so svoje lastne ter interese svojih stanovskih kolegov in kupujočega občinstva še isti večer iz gole lakomnosti izdali na ta način, da so se vsem zahtevam pomočnikov brezpogojno udali, ne vedoč, kaj da podpišejo. Pri dne 28. junija se vršecem izvanrednem občnem zboru sklenili so pa ostali gg. mojstri vztrajati pri prvotnem sklepu, tako dolgo ne s pomočniki se pogajati, vsled njih zadnjega postopanja, dokler ne pridejo isti z novimi sprejemljivimi predlogi oziroma zahtevami. Prvotne njih zahteve so namreč tako pretirane in deloma tudi protipostavne, da so nekatere sploh neizvršljive, nekatere pa take, ako bi se sploh v celoti sprejele, že itak splošno draginjno živil vsled podraženja kruha občutno povišale. Blagovoli naj se upoštevati, da so že doslej v večjih pekarnah imeli prvi delavci tedenske plače 30 in še več kron, prosto stanovanje in potrebni kruh, tudi ne več kot 8 do 10 ur na dan delavnega časa, glede nedeljskega oziroma nadomestnega počitka se je v večjih pekarnah isti kolikor le možno in kolikor postava zahteva vpeljal, v manjših obrtih so pa ti razni predpisi o nedeljskem, oziroma nadomestnem počitku neizvedljivi, kar vsak strokovnjak lahko temeljito pojasni. Odločno pa mora podpisana zadruga zavračati nesramne laži prej omenjenega časopisja glede sanitarnih nedostatkov v pekarnah. Vsi pred leti mogoče se nahajajoči nedostatki so se po zahtevi mestnega magistrata oziroma obrtnega nadzorništvu odpravili. Z ozirom na navedena dejstva obrača se podpisana zadruga v imenu svojih članov do slavnega kupujočega občinstva s prošnjo, da simpatizira v tem boju, ki se gre za obstanek pekarskih mojstrov samih in proti splošnem podraženju kruha z istimi, ter za čas trajajoče stavke nekoliko potrpi ter se zadovolji pri vsakem posameznem mojstru s pecivom, ki se mu dostavi, kjer pa to tudi ni mogoče vsakemu, pa svoje potrebe glede kruha krije vsak pri svojem dobavitelju v prodajalni, dokler ta spor med delodajalci in delojemalci ni poravnal. — V Ljubljani, 30. junija 1911. — Zadruga pekov in kolačnikov v Ljubljani. — Besedo imajo sedaj stavkujoče pomočniki.

Ij Najdena zlata ženska ura. Od Stožic (občina Ježica) do mestne topničarske vojašnice se je našla 30. t. m. zlata ženska ura brez verižice z vrezanimi začetnimi črkami. Dobi se pri najditelju Jakobu Nagliču v Stožicah št. 20, pošta Ježica.

Ali ste pridobili »Slovenca« kakega novega naročnika? Upoštevajte upliv dobrega dnevnika in agitirajte povsod za nove naročnike!

ŽIVELI SLOVENC!

Pod tem naslovom piše dalmatinska »Hrvatska Država«:

»Pravaška i kršćanska misao ne slavi samo kod nas pobjedu nad lažnim liberalizmom, već je ta pobjeda kudikamo slavnija i sjajnija kod naše iskrene i prave braće Slovenaca. Nijemci, socijaliste pridružuje se sa liberalcima protiv kandidata S. L. S. Sva ratoborna sredstva ostadoše bezuspješna. Liberalizmu je kod Slovenaca i Hrvata odzvonilo za uvijek. Kršćanski puk mora da zastupaju i kršćanski zastupnici. **Pobjeda S. L. S. ujedno je i pobjeda naša. Slovenski je klub, kojemu pripadaju i naši pravaški zastupnici ojačao.** Mi od srca čestitamo braći, puni veselja nad takovom pobjedom, stalni, da će oni svi do jednoga znati zastupati takogjer u buduć ugrožene interese hrvatskog naroda uz pomoć naših zastupnika. Liberalci nek dižu kuku i motiku na nas, koliko hoće, ali nek upamte, da će »tamna organizacija« jednom učiniti kraj i kod nas liberalnom režimu. Živili zastupnici S. L. S. Živio dr. Šustersić!«

Pozor naročnici na sobotnega „Slovenca“!

+ **Naročniki na sobotno izdajo »Slovenca«** prejmo v današnji številki položnice za obnovitev naročnine za nadaljnje prejetje lista. Prosimo, da nam vsi, katerim je potekla naročnina, v najkrajšem času dopošljejo zadnji znesek, ker se bo sicer prekinilo daljnje pošiljanje.

— **Velike povodnji na Japonskem.** Veliki viharji in povodnji so napravile na Japonskem zopet velikansko škodo. Ponesrečilo je tudi veliko ljudi.

Rusko zračno brodogradništvo. Rusko vojno ministrstvo je sklenilo v teku leta zgraditi več vodljivih zrakoplovov.

Telefonska in brzojavna poročila.

MINISTRSKI SVET.

Dunaj, 1. julija. Pod predsedstvom ministrskega predsednika Gautscha se je vršil danes ministrski svet.

ČEŠKI CESARSKI NAMESTNIK NA DUNAJU.

Dunaj, 1. julija. Češki ces. namestnik knez Thun se je danes pripeljal na Dunaj.

»MNOGOŠTEVILNI« KLUB.

Praga, 1. julija. Izvoljena edina češka državna pravna svobodomis. posl. hočeta v družbi Stranskyjeve skupine in Masaryka ustanoviti poseben klub. (To je menda tisti maloštevilni in brezplivni klub, kamor je obljubil pristopiti ljubljanski liberalni državni poslanec. Ur.)

OGRSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK PRI CESARJU.

Dunaj, 1. julija. Ogrski ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary bo jutri v avdijenci cesarju poročal o tekočih zadevah.

DIREKтна ZVEZA Z DALMACIJO IN BOSNO.

Dunaj, 1. julija. V današnji seji državnega železniškega sveta je stavil poslanec Mastalka predlog, naj se uvedejo direktni kombinirani železniški tarifi na železnici in parobrodih iz Trsta v Dalmacijo, Bosno in Hercegovino.

NOVI REKTOR DUNAJSKE UNIVERZE.

Dunaj, 1. julija. Za rektorja dunajske univerze je izvoljen profesor Redlich.

POSLANCI HRVAŠKE KOALICIJE SUŽNJI HRVAŠKEGA BANA.

Budimpešta, 1. julija. Včeraj je v ogrskem državnem zboru govoril o hrvaških zadevah poslanec Sekulič. Pred njegovim govorom je bila živahna konferenca hrvaških poslancev. Dva člana osješke skupine sta povdarjala, da se Khuenova vlada nič ne ozira na zahteve Hrvatov, Pinterović je stavil predlog, naj se da kabinetu ultimatum in naj se finančno postavijo eventualno odkloni, Tomašić pa je sporočil, da kot ban odstopi, ako hrvaški delegatje odklonijo finančni zakon. Nato so hrvaški delegatji sklenili finančni zakon dovoliti, a izraziti v primerni obliki hrvaške želje.

ZADNJI DAN CENENEGA KADENJA.

Dunaj, 1. julija. Včeraj je bil zadnji dan, ko so se še po stari ceni prodajale

smodke in cigarete. Vse trafike so bile natlačene polne kadilcev, ki so se preskrbovali za dva do tri mesece s tobakom in s tobaknimi izdelki. V trafikah, kjer se prodajajo specialitete, je bil tak naval, da so skoraj vse vrste pošle. Zlasti veliko so prodali cigaretnega tobaka. Največ se je prodalo Pursičan in Kyr cigaretnega tobaka, ki ga popoldne ni bilo več dobiti. Zvečer so napravili po trafikah finančni organi inventure. Osobito veliko so prodali po trafikah šport-cigaret. Trafikanti so se sicer preskrbeli z velikimi množinami tobaka in tobaknih izdelkov, a zvečer je blago že pošlo. Trafikanti sodijo, da se bo julija in avgusta zato prodalo veliko manj. (Tudi v Ljubljani se je zadnje dni junija po trafikah veliko več nakupilo, kakor druge čase. Finančni organi so sinoči inventirali zaloge po ljubljanskih trafikah.)

ČRNOGORCI PROSIJO RUSIJO. NAJ DEJANSKO POSEŽE V ALBANSKE ZMEDE.

Peterburg, 1. julija. Sicer se iz uradnih krugov zatruje, da misija črnogorskega poslanika Vinčkoviča, ki je prosil naj Rusija dejansko poseže v albanske zadeve, ni imela uspeha, odpravljena pa nikakor še ni. Vinčkovič ima seboj pisma črnogor. kralja Nikite na njegova svaka velika kneza Petra in Nikolajevića, v katerih ju črnogorski vladar prosi, naj posredujejo pri carju, da se ugotovi njegovi prošnji.

POMNOŽENA GARNIZIJA V AMSTERDAMU.

Amsterdam, 1. julija. Radi nemirov stavkujočih so tukajšnjo garnizijo pomnožili.

BIVŠI RUSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK OPERIRAN.

Frankobrod na M., 1. julija. Bivši ruski ministrski predsednik Witte je prestal nevarno operacijo na čelu.

VELIK POŽAR.

Budimpešta, 1. julija. V Ogyolu je velik požar. Zgorelo je mnogo hiš, katoliška cerkev, židovski tempelj in sodnijsko poslopje.

UKRADEN DRAGOCEN KONJ.

Gradec, 1. julija. Znanemu lastniku velikega konjskega hleva Kostellcu je ukraden 5000 K vreden konj.

KUGA.

Java, 1. julija. Na Javi se je pojavilo 52 slučajev kuge, od katerih je več smrtnih slučajev.

AMERIKANSKI BOGATAŠ OBDOJEN.

New York, 1. julija. Predsednik Carnegie trusta, Reichmann, je bil pred sodiščem spoznan za krivega, da je oškodoval državo z napačnimi podatki in obsojen v štiri in pol leta v zapor.

HČERI ZAŽGALI OČETA.

Varšava, 1. julija. V vasi Kupina sta polili hčeri kmeta Kurskega, ko je spal, s petrolejem in ga zažgali. Oče je umrl ob strašnih bolečinah. Očeta sta zažgali, ker ju je hotel zlorabiti.

VELIKA AVTOMOBILSKA NESREČA PRI KRAKOVU. — PONESREČENCI OROPANI.

Krakov, 1. julija. Na cesti iz Oswiecina v Krakov so se peljali v avtomobilu inženir Bugliski, okrajni komisar Kubički in odvetnik dr. Schlank. Avtomobil je zavozil s tako silo v kamen ob cesti, da se je prekucnil, eksplodiral bencin in da so bili potniki vrženi iz avtomobila. Bugliski je obležal mrtev, nevarno sta bila ranjena tudi Kubički in dr. Schlank. Dasi se je pripetila nesreča že ob 3 popoldne, je šele zvečer neki kolesar, ki je peljal mimo, takoj pozval krakovsko rešilno družbo na pomoč. Dvomijo, da ranjenca ozdravita. Medtem ko je ležal že mrtev inženir in ko sta klicala ranjenca na pomoč, so pa neki ljudje nesramno in brutalno oropali ponesrečence. Pokradli so jim ure, prstane, denar in celo obleko, ne da bi jim pomagali. Uvedli so strogo preiskavo. Orožniki zasledujejo roparje.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 1. julija.

Pšenica za oktober 1911	11'67
Pšenica za maj 1912	11'94
Rž za oktober 1911	9'28
Oves za oktober 1911	8'05
Koruza za julij 1911	7'21
Koruza za avgust 1911	7'36
Koruza trdnje.	

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Še enkrat prosimo vse gospode dopisnike, naj nam daljših stvari za sobotno številko ne pošiljajo še-le v soboto dopoldne.

Avtomobili

Vsem naprej,
povsod zmagovalci.

LAURIN & KLEMENT

priljubljena
in najboljša znamka.

LAURIN & KLEMENT

akc. dr., Mladaboieslav.

Zastopnika: Nikodem & Wetzka, Gradec.

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo

osveževalno in mizno pijačo

pripravno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladično in oživajočo, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo kreplilo. (VIII.)

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in vinom.

Zaloge pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 11452—49

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 730'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
30	9. zveč.	734.6	19.8	sl. szah	del. obl.	0.0
1	7. zjut.	734.2	15.6	sl. jzah.	soparno	
	2. pop.	733.0	27.0	sr. jvjzh.	del. obl.	
Srednja včerajšnja temp. 19.8° norm. 19.1°						

Kurzi efektov in menjic.

dne 30. junija 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92'20
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92'20
Skupna 4-20% papirna renta, februar—avgust	95'80
Skupna 4-20% srebrna renta, april—oktober	95'80
Avstrijska zlata renta	116'20
Avstrijska kronska renta 4%	92'10
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	89'70
Ogrska zlata renta 4%	114'40
Ogrska kronska renta 4%	91'15
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	79'05
Delnice avstrijsko-ogrske banke	19'38
Kreditne delnice	656'75
London vista	240'22 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117'60
20 mark	23'50
20 frankov	19'—
Italijanski bankovci	94'60
Rublji	2'53 3/4

Hiše imajoče dobro vpeljane gostilne s koncesijami, trgovine in razne obrti se pod izredno ugodnimi pogoji prodajo.

Natančni podatki pri Peter Matolič, c. kr. konc. posredovalna pisarna, Ljubljana, Škofja ulica 10. Telefon 155. 1889

Prodaja se v St. Vidu

griček

nasproti cerkve s hišico in oralom sveta, s sadnim drevjem in gozdom. Cena 3800 K. Več se izve pri upravi »Slovenca«. 1321 1

Zahvala.

2019

Ob bridki izgubi moje soproge, gospe

Justine Velepich

roj. Kovačič

mi je došlo toliko dokazov sočutja, da mi ni mogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Zato izrekam tem potom svojo odkritosrčno zahvalo prelag. gospej Mayerjevi za naravnost samaritansko postrežljivost, ki jo je izkazovala ves čas boleznij moji rajni ženi in moji deci, čč. gg. frančiškanom za večkratni obisk ob boleznij, prelag. gospodu poštnemu nadoskrbniku Fleretu, kakor tudi vsem svojim gg. tovarišem, prijateljem in znancem. ki so dragi ranjki izkazali zadnjo čast in jo kljub oddaljenosti v tako obilnem številu spremili k zadnjemu počitku.

Prisrčno se zahvaljujem tudi pevskeemu zboru poštinih uslužbencev za ganljivo petje v cerkvi in ob grobu.

Sp. Rožnik pri Ljubljani, dne 1. julija 1911.

Ivan Velepich.

2037

Globoko potrti javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pretužno vest o smrti naše iskreno ljubljene vnukinje in nečakinje, gospe

Ivane Kordik

zasebnice

ki je nočoj ob 2. uri po dolgi boleznij in prejemu sv. zakramentov v 27. letu svoje dobe mirno zaspala v Gospodu.

Zemski ostanki drage pokojnice se v nedeljo dne 2. julija popoldne ob pol 6. uri v hiši žalosti, Vodnikov trg 2 blagoslove in nato prepeljejo na pokopališče k Sv. Križu. - Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. Prosi se tihega sožalja!

Ljubljana, 1. julija 1911.

Leopold Petras, ded., Anna Petras, babica, Henrik Dejak, župnik, Viktorija Dejak teta.

I. kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Pritlična hiša z vrtom

1930 ceno na prodaj. Prijazna, mirna

lega. Rožna dolina, cesta V. 126

Dr. juris

z dovršeno sodno prakso in nekaj odvetniške prakse želi vstopiti v primerno službo. Prijazne ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Dr. juris«. 198

Dekle

poštenih staršev, pridna, zanesljiva in zdrava, izučena šivilja, ki mogoče zna nekoliko kuhati in ima veselje do trgovine na deželi, se sprejme lahko takoj po dogovoru. 1973 4—1

Naslov se izve pri upravnistvu »Slovenca«.

Hiša z vrtom se proda za K 10.000. Takoj plačati je le 3000 K. Natančneje se izve na Glincah-Ljubljana 213, I. ndstr

POZOR! Proda se v sredini mesta

v kateri je dobro vpeljana

GOSTILNA

Naslov pove

uprava lista.

V boljšo rodbino se sprejmejo za prihodnje šolsko leto

deklice na stanovanje in hrano

Skrbno nadzorstvo. Zdrava in tečna hrana. Zračno in lepo stanovanje. Kje pove upravnistvo »Slovenca«. 1933

H.SUTTNER

Ljubljana Mestni trg

ur. prva največja domača exportna trdka ur. zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur. v Švici.

Tovarniška var. sfvena znamka.

„IKO“

Sadna razstava v Crnomlju.

Pri seji starešinstva davčnega okraja Crnomelj, je sprožil okrajni glavar g. I. Domicelj misel, da bi se skušalo povzdigniti rejo črešenj v Belikrajini in to zaradi tega, ker bi bilo mogoče eksportirati zgodnje črešnje, ko se napravi potrebna železniška zveza. Belokrajina ima namreč tako ugodno podnebje, da so bile v Prelesju zrele prve črešnje 14. maja, v Crnomlju na Stražnem vrhu pa 16. maja.

Zgodnja črešnja pa najde vedno odjemalce na trgu. Prav bi bilo, ako bi spodrinila belokranjska črešnja vsaj deloma črešnje, ki jih uvaža inozemstvo na naš trg. Sklenilo se je, da se izvoli odbor za prireditve te razstave in naprosi deželni odbor pomoči. Z ozirom na to, da je podnebje ugodno tudi zgodnjemu cvetju vrtnic, se je raztegnila razstava tudi na te.

V nedeljo dne 11. t. m. dopoldne je otvoril gospod okrajni glavar razstavo, in podelil besedo deželnemu sadjar-skemu inštruktorju g. M. Humeku, kateri je v daljšem govoru opisal pomen sadjarstva in tudi način kako nam sadjarstvo najhitreje postane dobičkonosno. Razložil je pa tudi pomen in namen razstave.

Drugi govornik, obče znani strokovnjak, g. Gombač, je pozivljaj predvsem k obilni udeležbi razstave, ki ima trajati cel teden. Pozivljaj je pa tudi navzoče, da se naj poprimemo umetnega sadjarstva z isto vneto, kakor so se svoj čas oprijeli novega vinogradništva. Vsepeh bode pri sadjarstvu ravno tako gotov, kakor je bil v našem vinogradu.

Med razstavljenimi črešnjami so se odlikovale predvsem »srčice«, ki so najbolj pričale, kako izvrsten sad bi se dal v Belikrajini pridelovati. Tekom tedna so se še pridružile »cepljenke« in so dozele tudi hrustavke.

Razstava je imela tudi namen, da pripravi sadjerejce za jesensko razstavo sadja, pri kateri se ima določiti najprikladnejše sadje za Belokrajino. Prepričal si se tudi lahko, da se je ta namen dosegel. Od dne do dne je pri posameznikih rastle zanimanje. Razstavilo je nad 40 sadjarjev čez 70 vrst črešenj. V nedeljo, dne 18. t. m. so se zbrali zopet sadjerejci v dvorani g. Laknerja, kjer je bila razstava in je razložil strokovni učitelj Zdolšek z Grma v kratkih besedah pomen razstave in kako bi se morali sadjerejci pripraviti, da najde železnica, ko se izpelje, nekaj za eksport pripravljenega blaga. Razložil je tudi pomen in način ukuhanja sadja navzočim gospodinjam. Slednjič je še pozval sadjerejce, da bi se razstave, ki se ima prirediti v jeseni, mnogoštevilno udeležili in tako pokazali zanimanje za napredek.

G. župan Jonke iz Dola, je v kratkih besedah povdarjal pomen poduka in napredka na kmetijskem polju. Zadnji je še enkrat povdarjal gospod okr. glavar pomen razstave ter da se imamo zahvaliti razstavljalcem na uspehu razstave; posebno pa deželnemu odboru, ki je prevzel prireditve razstave in poslal strokovnjake, da so priredili razstavo in predavanja.

Predno je g. okrajni glavar razstavo zaključil, se je izrekla zahvala gospodu glavarju za premmog trud in se je povdarjalo, da je gosp. glavar bil tisti, ki je misel o razstavi sprožil in se pozneje tudi z lastno mu požrtvovalnostjo trudil, da je razstava uspela. Izrekla se je pa zahvala tudi g. Zdolšek za to, da se je potrudil tako daleč in prevzel predavanje ob zaključku razstave.

Vsak se je vračal od te sicer male razstave v upanju, da bo napovedana razstava v jeseni zbudila največje zanimanje. Pokazala je pa razstava tudi, kako skrbi naš deželni odbor za povzdigo Belokrajine, ki je bila toliko časa pozabljena.

Hiša štey. 12 v Dvoru

zidana, pritlična, z 200 sežnjev travnika in dva orala gozda, se bode v nedeljo 9. julija t. l. ob 4. uri na licu mesta v Dvoru pri St. Vidu nad Ljubljano prodala dražbenim potom.

Roza Cepeljnik.

Razpisuje se

služba organista

Plača po dogovoru. Prednost ima dober pevec, priden, oženjen rokodelce. Nastop kakor hitro mogoče. — Zglasiti se je do 20. julija t. l. pri župnem uradu o Polhovem Gradcu.

Termalno in močvirno kopališče Stubičke Toplice, Hrvaško

1525

Termalni vreli 53°C topl. in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju, revmatizmu, išiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožn. boleznim, ter tudi za rekonvalescente. Najboljša uporaba studenčn. blata, podobno frankovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. — Zdravil. godba.

Postaja Zabok in
postajališče
Zagorske železnice
'Stubičke Toplice'.

Sezona traja
: od 1. maja :
do 30. oktobra.

Krasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša : brezkonkurenčna prav : dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K1— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvaško. Pošta Zabok, brzoj. post. Stubica. Interurbanska telef. postaja

Oznaniilo.

Zglasila za vstop v I. letnik c. kr. ženskega učiteljišča se sprejemajo pri ravnateljstvu

v četrtek, dne 6. julija od 2. do 6. ure.

v I. letnik c. kr. moškega učiteljišča

v torek, dne 11. julija od 8. do 12. ure.

K zglasitvi je prinesiti s seboj krstni (rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravstveno izpričevalo od uradnega zdravnika in izkaz o stavljenih kozah.

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljišča
v Ljubljani, dne 23. junija 1911.

1961

1957 2

Prva produktivna zadruga

Izdelovalnica cerkvenih umetnih reči pri Sv. Ulrichu, Gröden, Tirolsko
1398 6 (reg. zadruga z omejenim jamstvom.)

ni nikak prekupni zavod, ampak obstoji iz lastnih izdelovateljev in se prečast. duhovščini toplo priporoča pri potrebi **oltarjev, prižnic, križevih potov, božjih grobov, kipov** itd. itd.

Pojasnila dajo : c. kr. obrtno pospeševalni urad, Dunaj ; — obrtno-pospeševalni zavod trgovske zbornice, Bozen ; — c. kr. obrtna šola za risanje in modeliranje v St. Ulrichu, Gröden.

Proračuni, risbe, katalogi točno in brezplačno.

A. BERTNOLD

fotografski umetni zavod,
Ljubljana, Sodna ulica št. 11

se priporoča za vsa fotografska
dela v znani najboljši izvršitvi

1574 1

Prva kranjska mizarska zadruga v St. Vidu nad Ljubljano

vpisana zadruga z omejenim jamstvom
nasproti železn. postaje Vižmarje (v lastni hiši)

naznanja slavnemu občinstvu, da si je preuredila

mizarsko delavnico s strojnim obratom na parno silo

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših, po najnižjih cenah, brez konkurence! — Izdeluje vsa pohištvena in stavbna dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe.

ZALOGA v St. Vidu nad Ljubljano. — PRODAJALNA v Ljubljani, Dunajska cesta 18 v hiši Kmetске posojilnice.

1580

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparsvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje, vodometrov, korit in vodovodnih muljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strepe. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patini „Tirul“

Oklic.

Gostilna in trgovina pri „Fani“ v hiši št. 394 v Idriji in stanovanje v I. nadstropju se oddajo pod zelo ugodnimi pogoji v zakup. Natačnejše podatke daje posestnica

1972 4-1

Helena Lapajne.

T 191

Pozor!

Najnovejši
in najfinejši
pletilni stroj
za jopice, - - -
- nogavice itd.
nudi vsakomur

dober in trajen zaslužek.

Glavno zastopstvo in prodaja
za Kranjsko, Primorsko itd.:

Franc Kos, Ljubljana, Sodna ulica 3
mehanična industrija pletenja modno konfekcije.
Prospekti in ceniki brezplačno.

= Sprejme se =

gospodična

izvežbana popolne slovenske in nemške stenografije ter strojepisja. — Pismene ponudbe na upravo „Slovenca“ pod šifro: Z. H.

1992

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelodovodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Slomškova ulica 3 in 10
in Poljanska cesta 8.

Priporoča se prečastiti duhovščini za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z

asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Matschek

z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštnine prosto.

658

Pod ugodnimi pogoji se prodaja šest let davka prosta, dobro obrestujoča delavska s štiri stanovanji in lepim sadnim in zelenjadnim ograjenim vrtom. Pojasnila daje gospa J. Bergant v Rožni dolini št. 178

in hiša

5 minut od kolodvora Vižmarje, s hlevom in velikim ograjenim vrtom, z napeljanim vodovodom, kjer bi se tudi lahko z malimi stroški napeljala električna razsvetljava, je pripravna posebno za kakega obrtnika ali pa prodajalno. — Pojasnila daje Gregor Podrekar, Vižmarje št. 61. 1778

KONJAK

891

star, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljšje sredstvo za slabotne in rekonvalescente. — Dobi se edino pri tvrdki:

Br. Novaković, Ljubljana.

Razpisuje se služba

2002

organista in cerkvenika

pri župni cerkvi v Ambrusu. Natančnejše podatke se izve v župnem uradu v Ambrusu, p. Zagradec, Dolenjsko.

Modna trgovina Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7, Ljubljana.

Solidno blago.

Nizke cene.

2641

Vzorci poštnine prosto.

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, delen, cefir, batist, kreton, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Pozor!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril

v Sv. Florijana ulici šte. 23

1960 4 takoimenovani

vinotoč

domače vinske kleti. Imam kakor vedno, zagamčeno pristna raznovrstna dobra vina na razpolago.

Vrsta vin in cenik.

Vipavska Sipca liter po 96 v., čez ulico 88 v.	
Sromeljsko belo, 1a	96 " " " 88 "
Istrski pravi teran, 1a	96 " " " 88 "
Vipavsko, belo, 1a	88 " " " 80 "
Predlanski dol. oviček	80 " " " 72 "
Pivo v steklenicah	24 " " " 24 "

V vinotoču so raznovrstna mirza jedila.

Obenem naznanjam, da imam v glavni kleti v Vodmatu na razpolago, za oddajo na debelo okroglih 1200 litrov pristnega istrskega terana; cena mu je 56 K za 100 litrov.

K obilnemu obisku vabi zagotavljač najboljšo postrežbo

velespoštovanjem Josip Cottič.

Ime:

R. Miklauc
Ljubljana

592

bodi vsakemu znano
pri nakupu blaga
za obleko in perilo.

Sprejme se takoj v službo zanesljiv in pošten

postiljon

proti primerni mesečni plači. Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 2012

Fr. Mally & dr. parna opekarna

v Srednjih Gameljnih 1720

pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta št. 2

priporoča svojo izborno zarezano strešno (falc) in zidno opeko na stroj v vsaki množini.

Edina

je
najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek

570 11

365 (35)

Svoj izdelek **ostro žgane**
strojne, zidne in zarezano strešne

OPEKE

prve vrste
priporoča

J. Knez v Ljubljani.

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Črkoslikarija

likarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta
nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emažl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Oljnate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

sobne slikarje.

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1160

Telefon šte. 16.

157

Telefon šte. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.